

درس آموزش اینترنتی بررسی درستی و اعتبار اطلاعات از سوی شهروند - ناظران، در محیط‌های چالش‌برانگیز

معرفی

در شرایطی که دسترسی به اطلاعات از طریق اینترنت و رسانه‌های اجتماعی به آسانی فراهم است، توانایی تشخیص اطلاعات معتبر و قابل اعتماد از آنچه پروپاگاندا (تبلیغات جانب‌دارانه) محسوب می‌شود، برای کسانی که در تلاش برای شرکت در مباحث معنادار تغییر سیاست‌ها و اصلاحات سیاسی هستند بسیار با اهمیت است. شما به عنوان شهروندی که بر جریانات اجتماعی نظارت می‌کند (شهروند - ناظر)، بایستی از این منابع برای گردآوری اطلاعات استفاده کنید. یکی از راه‌های گردآوری این اطلاعات، بهره‌گیری از روش "جمع‌سپاری" است.

با این حال، بررسی دقت، بی‌طرفی و عینیت اطلاعات بدست آمده از راه جمع‌سپاری حائز اهمیت است. این دوره آموزشی ابزار لازم برای ارزیابی و گزارش دقیق اطلاعات گردآوری شده در جریان یک فرآیند جمع‌سپاری را در اختیار شما قرار می‌دهد. عناوین درس‌های این دوره عبارتند از:

- درک مبانی جمع‌سپاری؛
- شناسایی "منبع" اطلاعات برای بررسی قابلیت اعتماد به او؛
- بررسی "محتوا"ی اطلاعات جهت تایید درستی آن؛ و
- بررسی "زمینه" اطلاعات برای تایید ارتباط آن با موضوع.

جمع‌سپاری امروزه به یک روش معمول در جهان تبدیل شده است. در پی اعتراضات ناشی از نتایج انتخابات سال ۱۳۸۸ و زمانی که حکومت ایران رسانه‌ها را مجبور به سکوت و خاموشی مطلق کرد، فعالان اجتماعی و سیاسی از رسانه‌های اجتماعی و ایمیل برای انتشار اطلاعات و ارسال گزارش از رویدادها بهره بردند. این کار در اصل به معنای جمع‌سپاری اطلاعات مربوط به اعتراض‌ها بود. یادگیری روش موثر جمع‌سپاری اطلاعات، شما را به یک منبع خبری قابل اعتماد و معتبر تبدیل می‌کند و در نتیجه سبب تقویت تلاش شما مبنی بر ترویج ایده تغییر می‌شود.

این دوره را انتخاب کنید

پس از پایان این درس قادر خواهید بود تا:

- ۱- اصول بنیادین جمع‌سپاری را درک کنید؛
- ۲- با مزایا و معایب گردآوری اطلاعات به روش جمع‌سپاری آشنا شوید؛ و
- ۳- بدانید که چرا تایید درستی اطلاعات، به‌عنوان یک عامل تغییر، در کار شما اهمیت دارد.

برای آگاهی بیشتر در زمینه چگونگی و مکان گردآوری اطلاعات به وبسایت نبض ایران و دوره آموزشی [مستندسازی موارد نقض حقوق بشر در محیط‌های چالش‌برانگیز](#) مراجعه کنید. در این دوره روش‌های عملی برای مستندسازی موارد نقض حقوق بشر، با تمرکز بر نحوه گردآوری اطلاعات و روایت‌ها و چگونگی گزارش دقیق، بی‌طرف و عینی موارد را خواهید آموخت.

شناخت روش جمع‌سپاری و دانستن اهمیت تایید اطلاعات به شما فرصت می‌دهد تا به انتشار اطلاعات **بی‌طرفانه و دقیق** بپردازید. این کار همچنین شما را به یک پیام‌رسان و منبع معتبر خبر نزد کسانی که به دنبال کسب اطلاعات قابل اعتماد هستند تبدیل می‌کند.

بعدي

قبلي

جمع‌سپاری به چه معناست؟

بسیاری از اطلاعاتی که همه روزه دریافت می‌کنیم از منابعی مانند رسانه‌های اجتماعی، پیام متنی کوتاه (SMS)، ایمیل و اینترنت تأمین می‌شود. این اطلاعات به صورت خواسته یا ناخواسته به ما می‌رسند. با این حال، خصوصیت مشترک همه آن‌ها، تلاش برای تأثیرگذاری بر اطلاعاتی است که در پشتیبانی از یک پیام خاص بکار می‌گیریم. (برای آشنایی بیشتر با نحوه پرورش پیام، به دوره آموزشی تولید پیام‌های قابل پذیرش و قدرت‌مند مراجعه کنید.)

به‌عنوان یک شهروند - ناظر، گاهی اوقات خواهان دریافت اطلاعات منابع نام‌برده شده از طریق روش جمع‌سپاری هستید. راه‌های زیادی برای تعریف جمع‌سپاری وجود دارد، ولی این تعریف به هدف شما نزدیک‌تر است:

جمع‌سپاری عبارت است گردآوری اطلاعات، ایده یا محتوا از طریق گروه زیادی از مردم، به ویژه افراد تشکیل‌دهنده یک جامعه آنلاین اینترنتی.

قابلیت جمع‌آوری و ارائه اطلاعات واقعی و درست، نقش تعیین‌کننده‌ای در موفقیت هرگونه فعالیت مدنی و حقوق بشری دارد. بایستی از قابل اعتماد بودن و عینی بودن اطلاعاتی که ارائه می‌کنید اطمینان حاصل کنید. اطلاعات نادرست نه تنها به اعتبار خود شما، بلکه به اعتبار پیامی که قصد ترویج آن را دارید آسیب می‌رساند.

چالش پیش رو در جمع‌آوری اطلاعات از طریق جمع‌سپاری این است که این اطلاعات از کاربران مختلفی بدست می‌آید که ممکن است برای شما شناخته شده یا ناشناخته باشند. از این رو، گردآوری اطلاعات به شیوه جمع‌سپاری، با توجه به وابستگی به قابلیت اطمینان و میزان اعتبار منبع و محتوا، می‌تواند سبب بروز مشکلاتی شود. این دوره آموزشی، به هدف آموختن روش تجزیه و تحلیل این‌گونه اطلاعات و حصول اطمینان از انتشار اطلاعات درست و دقیق طراحی شده است.

بعدي

قبلي

مزایا و معایب جمع‌سپاری

پیش از استفاده از روش جمع‌سپاری برای گردآوری اطلاعات، بایستی در مورد مزایا و معایب این شیوه از خودتان سوال کنید.

مزایا

جمع‌سپاری مزایای فراوانی دارد، چرا که به شما کمک می‌کند تا اطلاعات زیادی را به آسانی و در کمترین زمان ممکن گردآوری کنید. این روش به سرمایه‌گذاری بالایی نیاز ندارد و می‌توانید از SMS یا اینترنت به‌عنوان منابع بسیار خوب و جایگزین محققانی که دستمزد می‌گیرند استفاده کنید. در فرآیند جمع‌سپاری، نیازی به حضور فیزیکی ندارید و دیگران گردآوری اطلاعات را برای شما انجام می‌دهند. عدم نیاز به حضور هم‌زمان در مکان‌های مختلف برای گردآوری اطلاعات، به شما آزادی تحرک و جابجایی بیشتری می‌دهد. جمع‌سپاری همچنین دسترسی به شبکه بسیار وسیع‌تری از اطلاعات را برای شما فراهم می‌کند. گردآوری اطلاعات به روش جمع‌سپاری باعث می‌شود تا کمیت و تنوع اطلاعات بدست آمده افزایش یابد، چرا که به دفعات بیشتر، با افراد زیادتری در ارتباط هستید.

معایب

اگرچه جمع‌سپاری روش موثری در کسب اطلاعات است، اما استفاده از آن دارای اشکالاتی نیز هست. نخستین ایراد جمع‌سپاری، "گمنام بودن" منابع است: اطلاعات اغلب از منابعی دریافت می‌شود که آن‌ها را نمی‌شناسیم. این ایراد خصوصاً در جوامعی مانند ایران - که حکومت بر رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی نظارت و تسلط دارد و از این نظارت می‌تواند برای پخش اخبار و اطلاعات جعلی و نادرست سوء استفاده کند - بسیار مخاطره‌آمیز است. همین امر ممکن است میزان اطمینان به منابع را زیر سوال ببرد، به ناچار شما را مجبور کند که برای تایید اطلاعات دریافتی به سراغ منابع دیگری بروید، زمان بیشتری برای تحقیق بگذارید و در نهایت وقت بیشتری از شما تلف شود. هنگام بکار بستن روش جمع‌سپاری، همچنین نمی‌دانیم کدام منبع شخصاً در صحنه رویداد حاضر بوده و کدامیک دارد خبر را نقل قول می‌کند. بنابراین دقت در تفاوت میان منابع اولیه و منابع ثانویه در ارائه اطلاعات، نکته‌ای است که بایستی در جمع‌سپاری مد نظر قرار داد.

مزایا	معایب
ارزانی	گمنامی
قابلیت تحرک بیشتر	خطر اطلاعات جعلی و نادرست
میزان اطلاعات بیشتر	زیر سوال بودن قابلیت اطمینان
تنوع بیشتر اطلاعات	منابع بیشتر و تلف شدن وقت
دسترسی به منابع بیشتر اطلاعاتی	منابع اولیه در مقابل منابع ثانویه

خودآزمایی:

بر روی یک ورق کاغذ، برخی از مزایای روش جمع‌سپاری و نیز مواردی که باید نسبت به آن با احتیاط عمل کنیم را بنویسید.

بعدي

قبلي

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

اهمیت بررسی درستی اطلاعات بدست آمده از جمع‌سپاری

شهروند - ناظران فرصت و پتانسیل آن را دارند که بر روند اصلاحات تاثیر قابل توجهی بگذارند. گزارش شواهد واقعی، نقشی حیاتی در موفقیت شما در امر ترویج ایده تغییر بر عهده دارد.

یکی از ابزار قدرت‌مند برای ترویج ایده تغییر، ارائه اطلاعات دقیق است. توانایی اثرگذاری معنی‌دار بر گفت‌وگو عمومی برای اصلاح، مشروط به میزان دقت در اطلاعات ارائه شده از سوی شماست. جمع‌سپاری می‌تواند هرگونه مزیت بدست آمده را در صورت عرضه اطلاعات نادرست و غیر دقیق در معرض خطر قرار دهد. بنابراین، بررسی درستی اطلاعات بدست آمده از طریق جمع‌سپاری، نه تنها باعث حفظ اعتبار شما می‌شود، بلکه به پیام اصلاحی که آن را ترویج می‌کنید نیز اعتبار می‌بخشد.

به عنوان فردی که در جستجوی همه منابع اطلاعات است - از رسانه‌های سنتی و رسانه‌های آنلاین گرفته تا مصاحبه با شاهدان دست اول و دوم - بایستی نگاهی فراگیر به همه ابعاد ماجرا داشته باشید، نه فقط به آنچه به‌طور مستقیم به شما ارائه می‌شود بسنده کنید.

به تصویر سمت راست نگاه کنید. واضح است که آنچه توسط دوربین به تصویر کشیده شده، بیان‌گر واقعیت رویداد نیست. به عنوان یک شهروند - ناظر، بایستی کمی دورتر بایستید و زاویه دید خود را وسیع‌تر کنید تا بتوانید همه رویداد را به‌طور واقعی ببینید و تجزیه و تحلیل کنید. در غیر این‌صورت، در دام گزارش اطلاعات نادرست افتاده و به اعتبار خود آسیب می‌رسانید.

بعدي

قبلي

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

یادآوری نکات کلیدی درس یک

- جمع‌سپاری عبارت است گردآوری اطلاعات، ایده یا محتوا از طریق گروه زیادی از مردم، به ویژه افراد تشکیل‌دهنده یک جامعه آنلاین اینترنتی.
- برای انجام جمع‌سپاری نیازی به سرمایه‌گذاری مالی زیاد ندارید؛ SMS یا اینترنت بهترین منابع برای استفاده هستند.
- جمع‌سپاری به شما امکان می‌دهد تا به حجم زیاد و متنوعی از اطلاعات دسترسی پیدا کنید.
- باید هنگام جمع‌سپاری محتاط عمل کنید چون ممکن است اطلاعات را از طریق منابعی که نمی‌شناسید بدست بیاورید؛ بنابراین بایستی درستی این‌گونه اطلاعات را بسنجید.
- گردآوری و ارائه اطلاعات واقعی، عاملی حیاتی در موفقیت هرگونه فعالیت مدنی است.
- اطلاعات غلط می‌تواند به اعتبار شما و پیام شما آسیب برساند.

بعدی

قبلی

پرسش‌نامه درس ۱:

۱- هنگام انجام جمع‌سپاری، بررسی کدام ویژگی اطلاعات مهم است:

- الف- دقت
- ب- بی‌طرفی
- ج- عینیت‌گرایی
- د- همه موارد بالا

۲- کدام گزینه دلیل مهمی برای بررسی صحت اطلاعات جمع‌سپاری شده است؟

- الف- اطمینان از این‌که تعداد افراد پاسخ دهنده به اندازه کافی بوده‌اند
- ب- مسئولیت‌پذیر نگه‌داشتن منابع اطلاعات
- ج- حفظ اعتبار
- د- آسان‌تر شدن روند بررسی و گردآوری اطلاعات

۳- کدامیک جزو مزایای جمع‌سپاری محسوب نمی‌شود:

- الف- ارزان بودن
- ب- گمنام بودن منبع
- ج- دسترسی به حجم وسیع منابع اطلاعات
- د- قابلیت جابجایی و تحرک بیشتر

۴- اینترنت و SMS منابع خوبی برای جمع‌سپاری نیستند.

- الف- درست
- ب- نادرست

۵- کدام گزینه از معایب جمع‌سپاری محسوب نمی‌شود:

- الف- خطر دریافت اطلاعات نادرست
- ب- عدم آگاهی از این‌که اطلاعات تا چه حد قابل اطمینان است
- ج- گمنامی منابع
- د- تنوع بیشتر اطلاعات

۶- جمع‌سپاری یعنی گردآوری — از جمع زیادی از مردم:

- الف- اطلاعات
- ب- ایده
- ج- محتوا
- د- همه موارد بالا

۷- جمع‌سپاری، به ویژه در تعامل با جوامع آنلاین به کار می‌آید.

- الف- درست

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

ب- نادرست

۸- آموختن نحوه استفاده موثر از اطلاعات بدست آمده از جمع‌سپاری، تلاش شما برای ترویج ایده‌های اصلاحی را تقویت می‌کند و شما را به یک منبع اطلاعات قابل اعتماد و اتکاء تبدیل می‌کند.

الف- درست

ب- نادرست

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

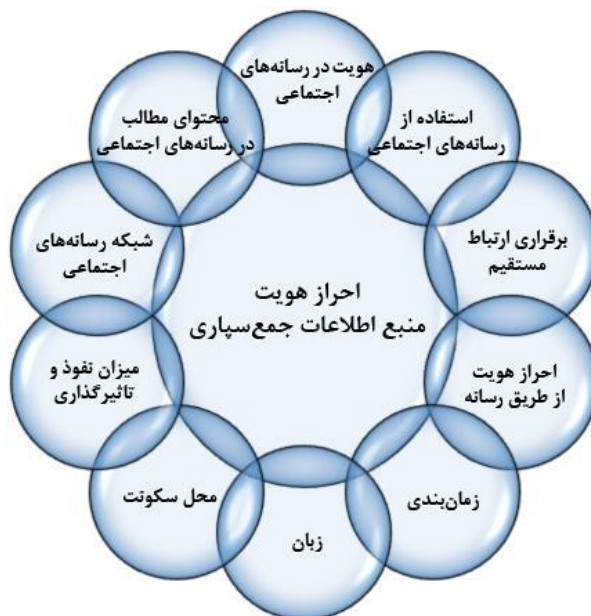
Follows us on Twitter @nabziran

درس ۲: شناسایی و تصدیق منبع اطلاعات

تعیین اعتبار منبع اطلاعات، نخستین گام در استراتژی بررسی درستی اطلاعات است. قابل اعتماد بودن مرجعی که اطلاعات از سوی او آمده بایستی به تایید شما برسد. هدف از این درس این است که روش شناسایی منابع اطلاعات بدست آمده از جمع‌سپاری را به شما بیاموزد؛ به خصوص اطلاعاتی که از طریق رسانه‌های اجتماعی آنلاین مانند فیس‌بوک و توییتر و نیز وبسایت‌ها و وبلاگ‌های شخصی در دسترس قرار می‌گیرد.

در این درس با روش احراز هویت و تایید اعتبار منبع اطلاعات از طریق بررسی موارد زیر آشنا خواهید شد:

- ۱- هویت در رسانه‌های اجتماعی
- ۲- محتوای مطالب در رسانه‌های اجتماعی
- ۳- شبکه رسانه‌های اجتماعی
- ۴- میزان نفوذ و تاثیرگذاری
- ۵- محل سکونت
- ۶- زبان
- ۷- زمان‌بندی
- ۸- احراز هویت از طریق رسانه
- ۹- برقراری ارتباط مستقیم
- ۱۰- استفاده از رسانه‌های اجتماعی

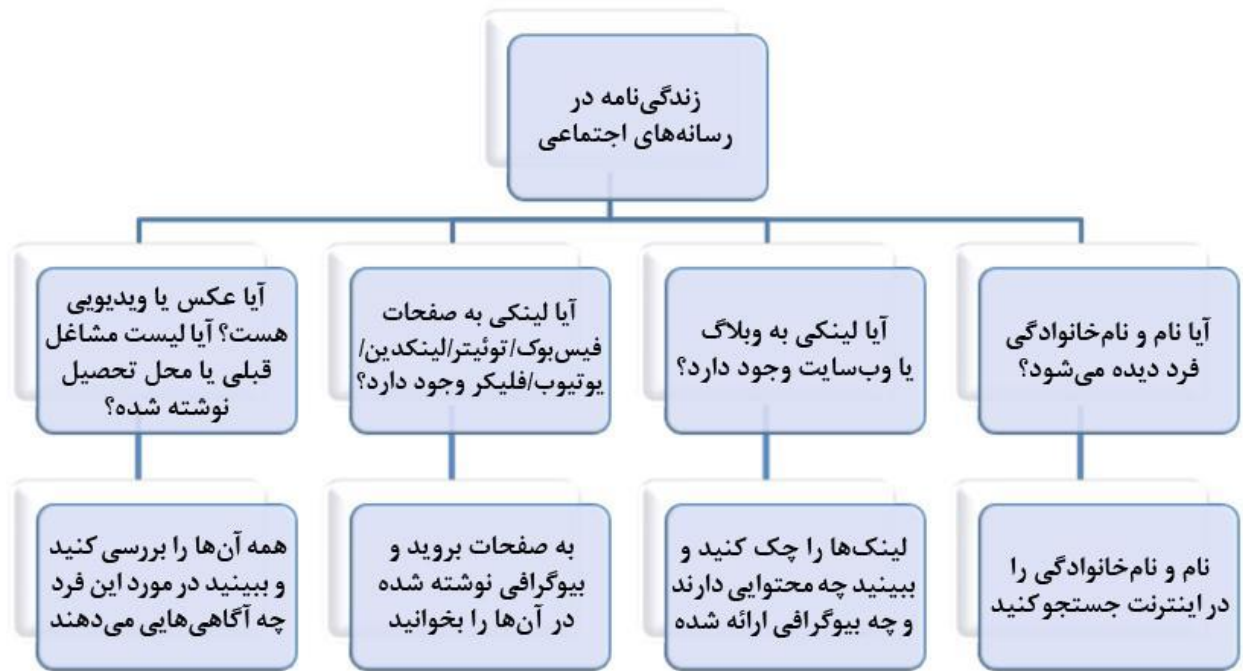
شناسایی و تصدیق منبع، ممکن است برای اعتماد به محتوا کافی باشد. با این حال اگر شناسایی منبع کار دشواری بود، نیاز به تایید محتوا از طریق مراجعه به منابع دیگر دارید.

بعدي

قبلي

هویت در رسانه‌های اجتماعی

هنگام جمع‌سپاری اطلاعات از منبع یک رسانه اجتماعی، نخستین کاری که باید انجام بدهید، بررسی بیوگرافی یا زندگی‌نامه فردی است که اطلاعات را عرضه کرده است. زندگی‌نامه افراد را می‌توانید در صفحه اصلی حساب کاربری آن‌ها پیدا کنید. هدف از این کار، شناسایی افراد بر اساس اطلاعات موجود در بخش بیوگرافی حساب کاربری آنان است.

بعدي

قبلي

هویت در رسانه‌های اجتماعی (ادامه)

اطلاعات گردآوری شده را با پرسیدن این سوالات از خودتان ارزیابی کنید:

- آیا این فرد به نهاد سیاسی خاصی وابسته به نظر می‌رسد؟
- آیا این فرد برای شرکت یا سازمان خاصی کار می‌کند؟ و اگر این‌طور است، آن شرکت یا سازمان چه کاری انجام می‌دهد؟
- آیا این فرد تصویری از خودش گذاشته و اگر گذاشته، آیا درون عکس نماد مذهبی یا سیاسی خاصی دیده می‌شود؟

هنگام ارزیابی هویت یک منبع، همچنین نگاهی به بیوگرافی فرد در حساب کاربری سایر رسانه‌های اجتماعی، وبلاگ‌ها یا وبسایت‌های او هم بیاندازید تا مطمئن شوید که منبع در همه رسانه‌ها اطلاعاتی یکسان عرضه کرده است. هرگونه اختلاف می‌تواند نشانه‌ای از جعل هویت باشد.

خودآزمایی:

به نمایه و پروفایل خود در رسانه‌های اجتماعی مراجعه کنید. براساس این اطلاعات، دیگران چه دریافتی از شما و شخصیت‌تان خواهند داشت؟

بعدی

قبلی

محتوای مطالب در رسانه‌های اجتماعی

پس از بررسی هویت منبع، گام بعدی این است که محتوای مطالب ارائه شده را ارزیابی کنید. به آنچه منبع اطلاعات بر روی فیس‌بوک یا توییتر یا وبلاگ خود نوشته دقت کنید. این اطلاعات می‌تواند به درک نظرات آن‌ها در رابطه با مسائل خاص کمک کند.

◀ **نخست، خلاصه‌ای از نظرات آن‌ها در رسانه اجتماعی را جمع‌بندی کنید.** فهرست همه حساب‌های کاربری منبع در رسانه‌های اجتماعی را تهیه کنید (توییتر، فیس‌بوک، یوتیوب، فلیکر، لینکدین، وبلاگ).

◀ **دوم، از نزدیک به بررسی مطالبی که توسط فرد منتشر شده پردازید.** به دنبال همه روش‌های محتمل برای انتشار محتوا در رسانه‌های اجتماعی بگردید: ویدیو، عکس، نظر در مورد مطالب دیگران، مقاله، باز نشر توئیت افراد دیگر و شرکت در انجمن‌های آنلاین. اکثر مردم دارای زمینه‌های مورد علاقه خود هستند، اما نداشتن هیچ‌گونه سابقه از علاقه شخصی یا موضوع مطرح شده مشکوک است. به خاطر سپردن این‌که پشت هر حساب کاربری، بایستی یک شخصیت انسانی وجود داشته باشد، نکته با اهمیتی است.

موقع بررسی محتوای مطالب آنلاین منتشر شده توسط منبع، از خودتان بپرسید: آیا این فرد به جریان خاصی متعهد است؟ آیا دلیستگی ویژه به موضوعی مشخص دارد؟ آیا مطالب دیگری توسط او منتشر می‌شود؟ آیا محتوای منتشر شده قابل اعتماد است؟ آیا او دارای عقاید مستحکم در زمینه موضوع خاصی هست؟

این اطلاعات را بایستی به مجموعه داده‌ها در بخش بیوگرافی و زندگی‌نامه فرد اضافه کرد تا تصویر گسترده‌تری از او به دست آید.

بعدی

قبلی

شبکه رسانه‌های اجتماعی

در این مرحله قرار است به مختصات شبکه‌های اجتماعی که منبع در آن عضو است نگاه کنید. زمینه بررسی در این جا دوستان، افراد و گروه‌هایی هستند که منبع به صورت آنلاین با آن‌ها در ارتباط و تعامل است. بررسی این‌که منبع با چه کسانی در تعامل است، درک بهتری از دیدگاه‌های او بدست خواهد داد.

رسانه‌های اجتماعی گوناگون، در خروجی خود از روش‌های متفاوتی برای اشتراک‌گذاری مطالب و تعامل اعضای شبکه با یکدیگر استفاده می‌کنند. هنگام بررسی شبکه‌ای که منبع در آن عضو است، طرح سوالات ویژه که بر اساس خصوصیات همان شبکه اجتماعی خاص طراحی شده اهمیت دارد.

سوال‌ات قابل طرح در بررسی شبکه‌ای که منبع با افراد آن در تعامل است	رسانه اجتماعی
<ul style="list-style-type: none"> ● دوستان او چه کسانی هستند؟ ● پای مطالب چه کسانی نظر می‌گذارد؟ ● مخاطب او چه کسانی هستند؟ ● مطالب چه کسانی را باز نشر می‌کند؟ 	
<ul style="list-style-type: none"> ● موضوع مطلب ارسال شده چیست؟ ● منبع اصلی خبر کجاست؟ ● در مورد مطالب چه کسانی اظهار نظر می‌کند؟ ● از چه کسانی دنبال‌هروی می‌کند؟ ● معمولاً به مطالب چه کسانی رای می‌دهد؟ 	
<ul style="list-style-type: none"> ● در مورد چه موضوعاتی توییت می‌کند؟ ● موضوعاتی که با آن درگیر می‌شود کدام هستند؟ ● توییت‌های چه کسانی را باز نشر می‌کند؟ ● چه کسانی را دنبال می‌کند؟ ● با چه افرادی تعامل دارد؟ 	
<ul style="list-style-type: none"> ● این فرد در کجا کار می‌کرده؟ ● چه کسی او را تایید یا توصیه کرده؟ ● چه کسانی در شبکه او هستند؟ ● کسانی که او برای‌شان کار کرده چگونه افرادی هستند؟ 	
<ul style="list-style-type: none"> ● مطالب خود را بر روی چه وبلاگ یا وبسایتی منتشر می‌کند؟ ● نوشته‌های کدام وبلاگ را باز نشر می‌کند؟ ● در مورد چه می‌نویسد؟ 	

بعدي

قبلي

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

نفوذ و تاثیرگذاری

به همان میزان که شناسایی افرادی که منبع با آن‌ها در تعامل است اهمیت دارد، دانستن این‌که چه کسانی از دیگر سو در حال تعامل با منبع هستند هم ضروری است. تجزیه و تحلیل این اطلاعات باعث می‌شود تا در مورد میزان نفوذ این شخص بر شبکه رسانه اجتماعی‌اش و این‌که چه کسانی به او به‌عنوان یک منبع قابل اعتماد نگاه می‌کنند ایده بهتری پیدا کنید.

همان‌طور که شبکه ارتباطات منبع را با نگاهی به شیوه درگیری او با افراد تجزیه و تحلیل کردید، بایستی نحوه تعامل شبکه با منبع را نیز مد نظر قرار دهید. یادآوری دوباره این نکته اهمیت دارد که هنگام بررسی نحوه تعامل شبکه با منبع، طرح سوالات ویژه باید بر اساس خصوصیات همان شبکه اجتماعی خاص صورت گیرد.

سوال‌ات قابل طرح هنگام اندازه گیری میزان تاثیرگذاری منبع	رسانه اجتماعی
<ul style="list-style-type: none"> • دوستان این شخص چه کسانی هستند؟ • چه کسانی پای مطالب او نظر می‌گذارند؟ • چه کسانی با نوشتن روی صفحه او، وی را مخاطب قرار می‌دهند؟ • چه کسانی مطالب او را باز نشر می‌کنند؟ 	
<ul style="list-style-type: none"> • چه کسانی به لینک‌های ارسال شده توسط او رای می‌دهند؟ • چه کسانی او را دنبال می‌کنند؟ • مردم بیش‌تر درگیر کدام موضوعات می‌شوند؟ • در مورد کدام پست‌ها اظهار نظر می‌شود؟ 	
<ul style="list-style-type: none"> • چه کسی توییت‌های این شخص را باز نشر می‌کند؟ • چه کسانی او را دنبال می‌کنند؟ • این افراد در مورد چه موضوعاتی توییت می‌کنند؟ • چه افرادی بیش‌تر اوقات با او تعامل دارند؟ • ارسال چه مطالبی توسط این شخص باعث درگیر شدن افراد در موضوع بحث می‌شود؟ 	
<ul style="list-style-type: none"> • این فرد برای چه کسانی توصیه می‌نویسد؟ • چه کسانی در شبکه او هستند؟ • چه کسانی برای او کار کرده‌اند؟ 	
<ul style="list-style-type: none"> • کدام وبلاگ یا وبسایت در مورد آن‌ها مطلب نوشته است؟ • چه کسانی نوشته‌های وبلاگ او را باز نشر می‌کنند؟ • چه کسانی در مورد او می‌نویسند؟ 	

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

محل سکونت

برای این که بدانید اطلاعات منبع از کجا به دست او می‌رسد، بایستی موقعیت محلی او را شناسایی کنید. باید تعیین شود که آیا او منبع اولیه بوده است یا ثانویه یا شخص سومی که اطلاعات را دریافت کرده. آیا منبع شاهد مستقیم رویداد بوده است (اولیه)؟ آیا وی اطلاعات را از یک شاهد عینی دریافت کرده (ثانویه)؟ آیا او اطلاعات را از جای دیگری بدست آورده (شخص سوم)؟ شناسایی محل سکونت منبع با پیروی از این چهار مرحله امکان پذیر است:

- ◀ اول، به مکان زندگی درج شده در بخش مشخصات حساب کاربری رسانه اجتماعی او مراجعه کنید؛
- ◀ دوم، مکان ثبت شده در پیام‌های او که با گوشی هوشمند ارسال کرده را بررسی کنید؛
- ◀ سوم، مکان درج شده در بخش مشخصات حساب کاربری او را با مکان ثبت شده در پیام‌های گوشی هوشمند وی مقایسه کنید؛ و
- ◀ چهارم، مکان اعلام شده در اطلاعاتی که بررسی می‌کنید را با مکان عنوان شده در سایر پیام‌های منبع مقایسه کنید.

در حالت ایده‌آل، بهتر است به دنبال یک منبع اولیه (شاهد عینی) بگردید چرا که هرچه منبع به اصل اطلاعات و خبر نزدیک‌تر باشد، قابل اعتمادتر است.

بعدی

قبلی

محل سکونت (ادامه)

◀ گام اول: تنظیمات محل سکونت در نمایه کاربری

برخی از رسانه‌های اجتماعی مانند فیس‌بوک و توئیتر، در بخش نمایه کاربری گزینه‌ای دارند که محل سکونت کاربر را مشخص می‌کند. این کارکرد اغلب به صورت دستی تنظیم می‌شود، به این معنی که مکان زندگی کاربر نه بصورت اتومات و از طریق سیستم مکان‌یاب جهانی (GPS)، بلکه توسط خود کاربر تعیین می‌گردد. از این رو، محل سکونتی که در نمایه کاربری بدان اشاره شده، لزوماً منعکس کننده محل واقعی ارسال اطلاعات توسط منبع نیست. یک کاربر همچنین می‌تواند تنظیمات مربوط به نمایش محل سکونت خود را به‌طور کلی غیرفعال کند.

سوالی که در مرحله نخست از شناسایی محل سکونت منبع مطرح می‌شود این است که آیا محل سکونتی که در نمایه کاربری ذکر شده (اگر ذکر شده باشد) مشابه همان است که در جزئیات اطلاعات مورد بررسی آمده؟

- اگر پاسخ منفی است یا نمی‌توان آن را تشخیص داد، این شخص بهترین منبع اطلاعات محسوب نمی‌شود. برای مثال، اگر محل سکونت منبع شهر استانبول ترکیه ذکر شده اما او گزارش حوادث تهران را مخابره می‌کند، به‌دلیل فاصله بین این دو شهر، بعید است که با یک منبع اولیه و شاهد عینی طرف باشیم.

- اگر پاسخ مثبت است، برای تصدیق بیشتر هویت منبع، به محل ذکر شده در پیامی که از طریق رسانه اجتماعی فرستاده شده مراجعه می‌کنیم.

بعدی

قبلی

محل سکونت (ادامه)

◀ گام دوم: تنظیمات مکانی در گوشی هوشمند

اگر خدمات مکان‌یاب جهانی (GPS) بر روی گوشی هوشمند فعال شده باشد، موقع دسترسی کاربر به رسانه‌های اجتماعی از طریق گوشی تلفن همراه - از قبیل کامنت گذاری در فیس‌بوک و توییتر کردن - گوشی هوشمند موقعیت مکانی آن شخص را اعلام می‌کند. در چنین مواردی، موقعیت مکانی که در سایت رسانه اجتماعی نمایش داده می‌شود، نشان‌گر مکان واقعی فرد در لحظه ارسال پیام است. با این حال، این امر به معنای آن نیست که محل سکونت این فرد، دقیقاً همان جایی است که در اطلاعات تحت بررسی آمده است.

در مرحله دوم از شناسایی محل سکونت منبع، بایستی پرسید که آیا محل سکونتی که در پیام ارسال شده به رسانه اجتماعی آمده، همان است که در جزئیات اطلاعات مورد بررسی آمده؟

- اگر پاسخ منفی است، پس این فرد یک منبع ثانویه یا دست سوم است، چرا که او در نزدیکی محل وقوع رویداد زندگی نمی‌کند و احتمالاً اطلاعات خود را از فرد دیگری کسب کرده.
- اگر پاسخ مثبت است، پس احتمالاً این شخص یک منبع اولیه و شاهد عینی است و بایستی از طریق مقایسه اطلاعات مربوط به زندگی، در مورد او تحقیقات بیش‌تری صورت گیرد.

بعدی

قبلی

محل سکونت (ادامه)

◀ گام سوم: مقایسه محل سکونت درج شده در نمایه کاربری و پیام ارسال شده از طریق گوشی هوشمند

پس از مشخص شدن محل سکونت منبع بر اساس اطلاعات یافت شده در نمایه کاربری و مکان درج شده در پیامی که از طریق گوشی هوشمند به رسانه اجتماعی فرستاده، باید نام این دو مکان با هم مقایسه شود.

سوالی که باید در مرحله سوم شناسایی محل سکونت منبع بپرسیم این است که آیا هر دو مکانی که در نمایه کاربری و در پیام ارسال شده به رسانه اجتماعی توسط گوشی تلفن ذکر شده است با هم یکی هستند؟

- اگر نام دو مکان با هم تفاوت دارد، پس احتمالاً منبع در محل رویدادی که به بررسی آن مشغول هستید حاضر نبوده و یک منبع ثانویه یا سوم شخص است.
- اگر نام دو مکان با هم مطابقت دارد، پس احتمالاً با یک منبع اولیه و شاهد عینی مواجه هستیم و تنها یک مرحله تحقیق دیگر بایستی صورت گیرد.

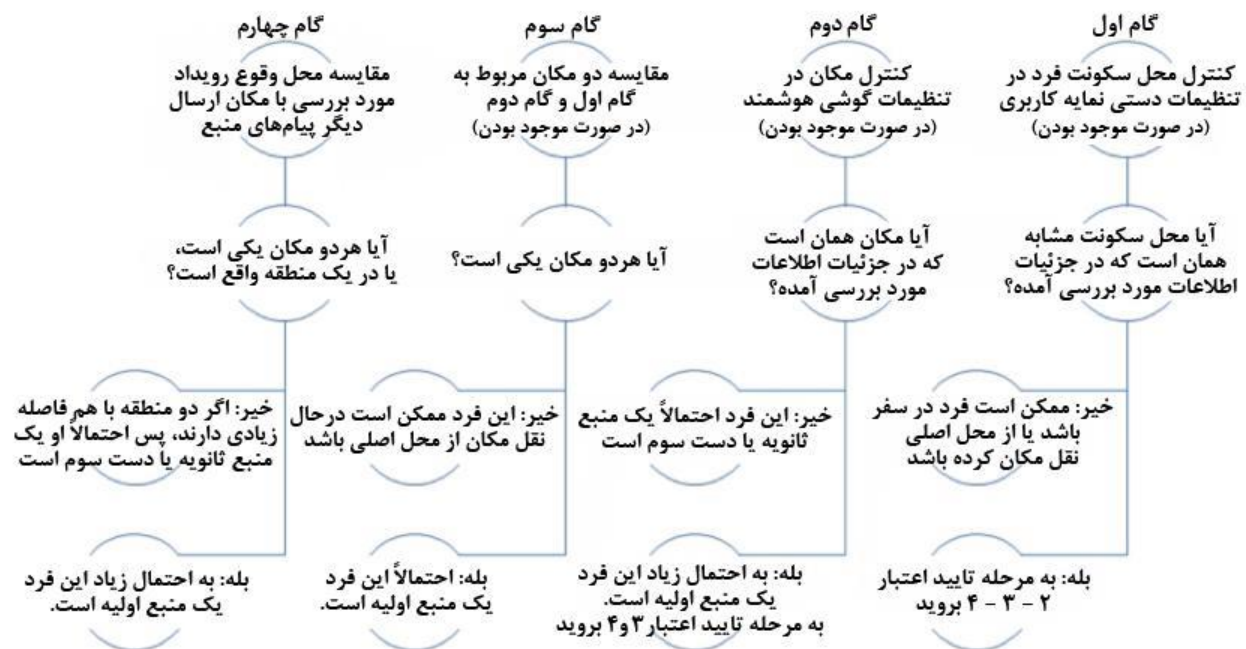
بعدی

قبلی

محل سکونت (ادامه)

گام چهارم: مقایسه محل وقوع رویداد مورد بررسی با مکان ارسال دیگر پیام‌های منبع

مرحله نهایی در تعیین این‌که آیا این شخص یک شاهد عینی و منبع اولیه است یا خیر، بررسی سایر پیام‌های ارسال شده توسط او به رسانه‌های اجتماعی است. آیا محل وقوع رویدادی که دارید بررسی می‌کنید، دقیقاً همان مکان یا نزدیک به محلی است که پیام‌های اخیر منبع از آنجا ارسال شده؟ اگر محل ارسال این پیام‌ها از محل وقوع رویداد فاصله زیادی دارد، پس احتمالاً فرد مورد نظر یک منبع ثانویه یا شخص ثالث است. اگر هر دو مکان یکی است، پس به احتمال زیاد او یک منبع اولیه است.

به‌عنوان مرجع تعیین این‌که آیا منبع درجه اول است یا ثانویه یا دست سوم و این‌که آیا اطلاعات او بایستی مورد استفاده قرار بگیرد یا خیر، جریان نمودار زیر را دنبال کنید.

بعدي

قبلي

زبان

در طول مرحله شناسایی محل سکونت منبع، همچنین می‌توانید زبان و ادبیات مورد استفاده منبع را هم بررسی کنید.

در گزارش فرستاده شده توسط منبع، به بررسی مواردی همچون واژگان، اصطلاحات عامیانه و لهجه بپردازید و ببینید آیا با زبان محل وقوع رویداد همخوانی دارد یا خیر. برای مثال، اگر گزارش از یک منطقه اصیل روستایی ارسال شده و به زبان فصیح و ادیبانه انگلیسی نوشته شده، بهتر است در مورد منبع تحقیق بیشتری انجام دهید. به همین منوال، اگر یک منبع همیشه گزارش‌های خود را به یک زبان خاص فرستاده، بعد یک مرتبه شروع به ارسال گزارش به زبان دیگری می‌کند، موضوع قابل بررسی است. این مسئله ممکن است نشان دهنده این باشد که گزارش‌ها از جایی کپی‌برداری شده یا از کسی قرض گرفته شده است.

Irani Asil

Zende baad zabaane shirine Farsi!

Like · Comment · October 8 at 07:39am

Irani Vaghei Agha farsi na parsi

30 minutes ago · Like

Irani Asil Rast migi ostaad zabaane shirine Parsi

9 minutes ago · Like

Irani Vaghei Chakerim tekraar nashe

8 minutes ago · Like

بابا جان جی جی نوشتی اینجا فارسی بنویس بفهمیم عباس بنده خدا

1 minutes ago · Like

Write a comment...

در این مثال تصویری، دو نفر به نام‌های *ایرانی اصیل* و *ایرانی واقعی* به بحث زبان‌شناسی پرداخته‌اند، در حالی که فرد سوم به نام عباس که یک ایرانی ساده است، هیچ تصویری از معنی حرف‌های رد و بدل شده بین دو نفر دیگر ندارد.

مباحث مربوط به تایید محتوای اطلاعات که در بخش‌های بعدی این دوره ارائه خواهد شد، به شکل عمیق‌تری به مقوله بررسی زبان خواهد پرداخت. با این حال، دقت در ادبیات بکار گرفته شده در متن پیام، هنگام شناسایی محل سکونت منبع دارای اهمیت است. به کار بردن یک عبارت یا اصطلاح عامیانه می‌تواند محل زندگی منبع را فاش کند.

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

خودآزمایی:

بر روی یک ورق کاغذ، دو یا سه دلیل مبنی بر این‌که چرا بررسی موقعیت مکانی و ادبیات به‌کار گرفته شده می‌تواند به تأیید هویت منبع کمک کند بنویسید.

بعدی

قبلی

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

یکی از ویژگی‌های مهم اطلاعات مورد بررسی، "زمان" ارسال پیام است. تقریباً در خروجی همه رسانه‌های اجتماعی یک برچسب زمانی وجود دارد که وقت دقیق ارسال پیام را نشان می‌دهد. این برچسب زمانی، ضمن تعیین حضور یا عدم حضور منبع در لحظه وقوع رویداد، مکان احتمالی فرد ارسال کننده پیام را نیز نشان می‌دهد.

The screenshot shows a Facebook post from a user named 'پگاه درصحنه' (Pegah Darvazeh). The post text reads: 'همین الان علی کریمی رو توی خیابون دیدم' (I just saw Ali Karimi in the street). The post has three comments, all with 'Like' reactions:

- Comment 1: 'نه بابا عمرأ علی زودباور' (No, Dad, Ali is so fast) - 10 minutes ago.
- Comment 2: 'عینک آفتابی زده بود توی خیابون رانندگی می کرد پگاه درصحنه' (Pegah Darvazeh was wearing sunglasses while driving in the street) - 9 minutes ago.
- Comment 3: 'چی میگی نصفه شبی سر کار نزار ملت رو سارا زیل' (What are you saying, don't leave people at night, Sara Zil) - 8 minutes ago.

At the bottom of the screenshot is a text input field with the placeholder 'Write a comment...'.

در این مثال تصویری، پگاه ادعا می‌کند که فوتبالیست مشهور، "علی کریمی" را در حالی که یک عینک آفتابی به چشم داشته، در ساعت ۱:۰۲ دقیقه بامداد دیده است. کاربر دیگری به نام سارا به تناقض گفته او اشاره می‌کند.

برچسب زمانی پیامی که از سوی منبع برای شما ارسال شده را بررسی کنید. آیا زمان درج شده در برچسب، به زمان وقوع رویدادی که در حال بررسی آن هستید نزدیک است؟ اگر این چنین است، فرد ارسال کننده پیام ممکن است یک منبع اولیه، یا کسی که از نزدیک خبر را دنبال کرده باشد. اگر این دو زمان به هم نزدیک نیستند، باز هم احتمال دارد که فرد ارسال کننده پیام یک منبع اولیه بوده ولی دسترسی آنی به وسائل ارتباطی نداشته است؛ یا این که ممکن است منبع ثانویه یا دست سوم بوده باشد.

بعدی

قبلی

احراز هویت از طریق رسانه

احراز هویت از طریق رسانه عبارت است از ردیابی منبع در گزارش‌های رسانه‌ای؛ با فرض بر این‌که نقل قولی از منبع در خروجی رسانه‌های آنلاین یا رسانه‌های محلی یا شبکه‌های اجتماعی وجود داشته باشد.

ارزیابی این‌که آیا یک رسانه قابل اطمینان هست یا نه، می‌تواند به شناخت بهتر منبع اطلاعات بیانجامد. برای مثال، رسانه‌ای که از حمایت حکومت برخوردار است، از منبعی استفاده می‌کند که با نظرات حکومت موافق است. حال این‌که یک رسانه مستقل، به احتمال زیاد از نظرات یک منبع مستقل استفاده می‌کند.

موتورهای جستجو مانند گوگل، ابزار مفیدی هستند که استفاده از نظرات منبع در خروجی رسانه‌های سنتی یا رسانه‌های اجتماعی آنلاین را برای ما مشخص می‌کنند.

بعدی

قبلی

برقراری ارتباط مستقیم

بهتر است برقراری ارتباط مستقیم با یک منبع در فضای آنلاین، پس از بررسی دقیق میزان خطرات احتمالی صورت بگیرد. انجام این بررسی ممکن منبع را به ارائه اطلاعات بیشتر در مورد خودش وادار کند، یا این که کمک کند تا به منابع دیگری برای تایید اعتبار اطلاعات دسترسی پیدا کنید.

وسیله برقراری ارتباط مستقیم با منبع، بستگی به نحوه برقراری تماس منبع با شما دارد. اگر اطلاعات را از طریق فیس‌بوک دریافت کرده‌اید، می‌توانید به او پیغام بزنید و بخواهید که در خصوص معرفی مرجع گزارش به شما کمک بیشتری کند. اگر اطلاعات از طریق توئیتر منتشر شده، می‌توانید برای منبع توئیٹ بفرستید.

برای آگاهی بیشتر از نحوه محافظت از خود و فعالیتی که در فضای آنلاین انجام می‌دهید، به دوره آموزشی امنیت در فضای مجازی که از سوی "نبض ایران" ارائه شده است مراجعه کنید. در این دوره آموزشی با گام‌های عملی که بایستی در مقابله با حملات سایبری بردارید و نیز با تهدیدات آنلاین، نحوه تامین امنیت کامپیوتر و برقراری ارتباطات به روشی امن آشنا می‌شوید.

The screenshot shows a Facebook post by user 'Mammad Zola' (ممد طلا) with the caption 'فضولی موقوف' (Fozooli Mowqoof). The post is from October 16 at 11:38am. It has received 50 likes from 'You, Tony Balla and 50 others'. A comment from 'Tony Balla' says 'Fozool akhare film mimire' and was posted 10 minutes ago. Another comment from 'Xili Shama' says 'Shama dota naqala هستید شریف احوال' (Shama dota naqala hastid sharif ahwal) and was posted 9 minutes ago. A third comment from 'Mammad Tuni' asks 'Ahoval Sharif? حسن فضول' (Ahoval Sharif? Hasan Fozool) and was posted 8 minutes ago. There is a text input field for writing a comment.

خودآزمایی:

آیا فکر می‌کنید اسامی و تصاویر استفاده شده در مثال تصویری بالا واقعی هستند؟ به نظر شما چرا این افراد از چنین نام‌هایی برای شناسه کاربری خود استفاده کرده‌اند؟

بعدي

قبلي

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

استفاده از رسانه‌های اجتماعی

احراز هویت از طریق رسانه‌های اجتماعی عبارت است از بهره‌گیری از شبکه‌های اجتماعی برای شناسایی یا اعتبارسنجی منبع اطلاعات. اگر همچنان در مورد قابل اعتماد بودن منبع دچار تردید هستید، این روش‌ها را به‌کار بگیرید:

- ◀ از شبکه اجتماعی خودتان (توییتر، فیس‌بوک، لینکدین) استفاده کنید و ببینید آیا کسی در شبکه دوستان شما، با منبع آشنایی دارد یا خیر؛ یا
- ◀ به جامعه آنلاین گسترده‌تری مراجعه کنید و قابل اطمینان بودن منبع را بسنجید. برای مثال، می‌توانید یک توثیق عمومی بفرستید مبنی بر این‌که: «آیا کسی در مورد این فرد/حساب کاربری اطلاع و آگاهی خاصی دارد؟»
- ◀ در شبکه‌های اجتماعی غیرمجازی خود پرس و جو کنید و ببینید آیا کسی با منبع آشنایی دارد؟

بعدی

قبلی

یادآوری نکات کلیدی درس دو

- تا وقتی که شخصاً منبع را شناسید، هرگز اطمینان صد در صد به قابل اطمینان بودن او نخواهید داشت. به کار بستن راهنمایی‌های ارائه شده، به تعیین اعتبار بهتر منبع کمک می‌کند.
- برای شناسایی منبع، به تجزیه و تحلیل نمایه کاربری وی در رسانه‌های مختلف اجتماعی و نیز میزان تاثیر او بر شبکه‌های اجتماعی بپردازید.
- محل سکونت منبع را شناسایی کنید تا ببینید اطلاعات خود را از کجا بدست آورده است. هدف از این کار این است که بدانید آیا او یک منبع اولیه است، یا ثانویه یا دست سوم.
- هرچه منبع به اطلاعات مورد بررسی نزدیکتر باشد، قابل اعتمادتر است.
- موقعیت مکانی منبع را از طریق نمایه کاربری، مکان پیام‌های ارسال شده با گوشی هوشمند، زبان بکار رفته در پیام و برجسب زمانی پیام شناسایی کنید.
- با انجام جستجو در اینترنت، ببینید آیا رسانه‌های سنتی یا رسانه‌های آنلاین، پیش از این از منبع استفاده کرده‌اند یا خیر.
- برای احراز هویت بیشتر، ضمن رعایت احتیاط با منبع تماس مستقیم برقرار کنید و یا از شبکه اجتماعی خود کمک بگیرید.

بعدي

قبلي

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

پرسش‌نامه درس ۲:

۱- همیشه امکان اعتماد %۱۰۰ به صداقت و قابل اعتماد بودن منبع وجود دارد.

الف- درست

ب- نادرست

۲- تعیین اعتبار منبع اطلاعات — گام در استراتژی بررسی درستی اطلاعات است.

الف- نخستین

ب- دومین

ج- سومین

د- چهارمین

۳- کدام گزینه به تصدیق هویت و تایید اعتبار منبع کمک می‌کند:

الف- محل سکونت

ب- نفوذ و اثرگذاری

ج- احراز هویت رسانه

د- همه موارد بالا

۴- هنگام بررسی هویت یک منبع در رسانه اجتماعی، کدام گزینه به عنوان یک عنصر مهم محسوب نمی‌شود:

الف- هویت در رسانه اجتماعی

ب- محتوای مطالب در رسانه اجتماعی

ج- شبکه دوستان در رسانه اجتماعی

د- همه موارد بالا جزو عناصر مهم محسوب می‌شوند

۵- هنگام جمع‌سپاری اطلاعات از طریق یک رسانه اجتماعی، نخستین کاری که باید انجام دهید بررسی بیوگرافی یا زندگی‌نامه فردی است که اطلاعات را عرضه کرده است.

الف- درست

ب- نادرست

۶- کدام گزینه سوال مهمی هنگام ارزیابی هویت منبع در رسانه اجتماعی محسوب نمی‌شود:

الف- آیا به نظر می‌رسد که این فرد با جریان سیاسی خاصی مرتبط است؟

ب- آیا فرد مورد نظر زن است یا مرد؟

ج- آیا این فرد در جای خاصی کار می‌کند که ممکن است بر نظر او تاثیرگذار باشد؟

د- آیا در تصویر این فرد نمادی از احتمال وابستگی او به یک جریان مذهبی/سیاسی خاص دیده می‌شود؟

۷- تایید محل سکونت منبع مهم است چرا که:

- الف- می‌خواهیم بدانیم یک منبع اطلاعات خود را از کجا به دست آورده است
- ب- می‌خواهیم آدرس او را برای تحقیقات بعدی نگهداری کنیم
- ج- ترجیح می‌دهیم بیش‌تر منابع ساکن مناطق شهری باشند
- د- هیچ‌کدام

۸- هنگام تعیین این‌که آیا فردی منبع اولیه است یا خیر، توالی صحیح گزینه‌ها کدام است:

- ۱- محل سکونت نوشته شده در نمایه کاربری رسانه اجتماعی او را بررسی کنیم
- ۲- محل وقوع رویداد را با مکان ثبت شده برای سایر پیام‌های منبع مقایسه کنیم
- ۳- موقعیت مکانی در پیام‌های فرستاده شده با گوشی هوشمند منبع را کنترل کنیم
- ۴- محل سکونت ذکر شده در نمایه کاربری منبع را با موقعیت مکانی پیام فرستاده شده با گوشی همراه او مقایسه کنیم

الف- ۱ - ۲ - ۳ - ۴

ب- ۳ - ۲ - ۱ - ۴

ج- ۱ - ۳ - ۴ - ۲

۹- _____ می‌تواند در تایید محل سکونت منبع به ما کمک کند.

- الف - واژه‌های به‌کار گرفته شده
- ب- اصطلاحات عامیانه
- ج- لهجه‌ها
- د- همه موارد بالا

۱۰- کدام عبارت نادرست است:

- الف- منبع اولیه همان شاهد عینی است
- ب- منبع ثانویه اطلاعات را از یک شاهد عینی گرفته است
- ج- منبع دست سوم اطلاعات خود را از اشخاص متفرقه گرفته است
- د- منبع دست سوم از یک منبع ثانویه قابل اعتمادتر است

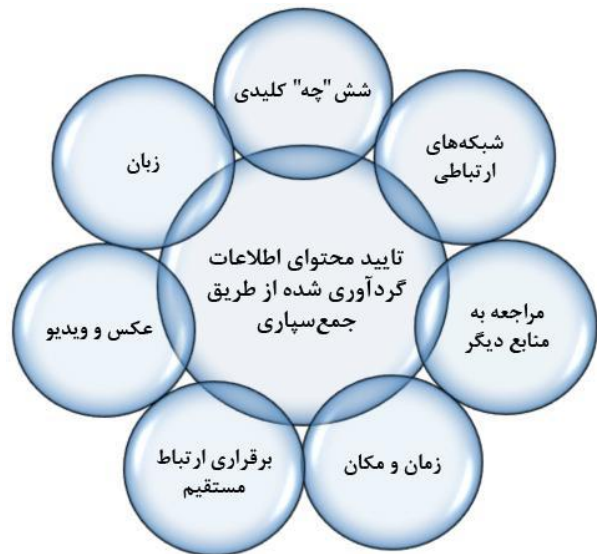
درس ۳: بررسی محتوای اطلاعات

پس از دانستن چگونگی احراز هویت منبع، گام بعدی درفرآیند اعتبارسنجی این است که به ارزیابی راستی و صحت اطلاعات گردآوری شده از طریق جمع‌سپاری بپردازید. به بیان دیگر، می‌خواهید بدانید آیا "محتوای" اطلاعات جمع‌آوری شده درست است یا خیر.

هرچند جمع‌سپاری ابزار موثری برای گردآوری اطلاعات است، اما در عین حال بایستی هنگام استفاده از این روش محتاط باشید و گام‌های مشخصی برای بررسی شکاف‌ها یا استدلال‌های غلط احتمالی موجود در اطلاعات بردارید. در این درس با ابزار و دانش مورد نیاز برای تجزیه و تحلیل اطلاعات گردآوری شده از طریق جمع‌سپاری و تعیین این‌که آیا اساساً اطلاعات به‌دست آمده درست و معتبر است یا خیر آشنا می‌شوید.

در این درس با روش تایید محتوای اطلاعات از طریق بررسی این موارد آشنا خواهید شد:

- ۱- شش "چه" کلیدی
- ۲- زبان
- ۳- عکس و ویدیو
- ۴- برقراری ارتباط مستقیم
- ۵- زمان و مکان
- ۶- مراجعه به منابع دیگر
- ۷- شبکه‌های ارتباطی

به خاطر داشته باشید، محتوای اطلاعات می‌تواند اشاره به یک واقعیت عینی داشته باشد، ولی جزییات ارائه شده ممکن است دقیق نباشند. همیشه پیش از انتشار اطلاعات، مطمئن شوید که جزییات را به بهترین نحو ممکن به تایید رسانده‌اید.

بعدي

قبلي

سوالات کلیدی هنگام بررسی محتوا

روند تایید محتوای اطلاعات با طرح سوالات شش‌گانه چه کسی، چه چیزی، چه مکانی، چه زمانی، چرا و چطور آغاز می‌شود. برای پاسخ به این سوالات، بایستی به بخش‌های خاصی از اطلاعات گردآوری شده نگاه کنید و از خودتان چند سوال بپرسید:

<ul style="list-style-type: none"> • طرف‌های درگیر چه کسانی هستند؟ • چه کسانی مجرم بوده‌اند؟ • چه کسانی قربانی شده‌اند؟ 	چه کسی
<ul style="list-style-type: none"> • چه اتفاقی افتاده است؟ آیا می‌توانید همه واقعتاً را با اطلاعاتی که درحال حاضر در دست دارید بازسازی کنید؟ 	چه چیزی
<ul style="list-style-type: none"> • اتفاق در کجا روی داده است؟ • آیا هیچ اشاره‌ای به محل واقعی شده است؟ • آیا آدرس یا نشانه مشخصی ذکر شده است؟ 	چه مکانی
<ul style="list-style-type: none"> • این اتفاق در چه زمانی روی داده است؟ • آیا زمان ارسال گزارش به زمان اصلی وقوع رویداد نزدیک است؟ 	چه زمانی
<ul style="list-style-type: none"> • آیا هیچ‌گونه اطلاعاتی در خصوص چرایی وقوع رویداد یا قصد مجرمان در دست هست؟ 	چرا
<ul style="list-style-type: none"> • چطور این اتفاق افتاده؟ • آیا می‌توانید ارتباطی بین اجزاء مختلف رویداد برقرار کنید؟ 	چطور

در برخی موارد، ممکن است قادر به پاسخ‌گویی مستقیم به همه این سوالات نباشید. در نتیجه، برای رسیدن به پاسخ سوالات باقی مانده، نیاز به انجام تحقیقات بیش‌تری در خصوص اطلاعات گردآوری شده خواهید داشت. در ادامه این درس با فرآیند مقایسه اطلاعات برای پر کردن فضاهای خالی و حفره‌های موجود در اطلاعات بدست آمده آشنا خواهید شد.

بعدی

قبلی

زبان

درست مانند زمانی که برای احراز هویت منبع اطلاعات به مقوله زبان نگاه می‌کنید، در بررسی محتوای اطلاعات نیز بایستی به مقوله زبان و ادبیات توجه کرد. زبان می‌تواند نشانه‌هایی از صحت و درستی اطلاعات گزارش شده را به ما نشان دهد.

هنگام تجزیه و تحلیل زبان اطلاعات، به این موارد توجه کنید:

استفاده از واژگان، اصطلاحات عامیانه، لهجه‌ها	استفاده از زبان رسمی	استفاده از گفتگوی منطقی
<p>آیا افعال بصورت خاص صرف شده‌اند، از اصطلاحات عامیانه استفاده شده و یا غلط‌های دستوری در ادبیات پیام وجود دارد؟</p> <p>آیا زبان استفاده شده شبیه یک گویش و لهجه خاص منطقه‌ای به نظر می‌رسد؟</p>	<p>آیا از زبان فنی و تکنیکی استفاده شده؟</p> <p>آیا در متن پیام از واژگانی همچون "آخرین اخبار"، "فوری" و "موثق" استفاده شده است؟</p> <p>آیا اطلاعات شامل اصطلاحات مخصوص روزنامه‌نگاری یا حقوق بشری است؟</p>	<p>آیا اطلاعات گزارش شده با استفاده از ادبیات بی‌طرفانه بیان شده یا فرد از بسیاری صفات و قضاوت‌های کیفی در بیان خود استفاده کرده است؟</p> <p>آیا ادبیات پیام جانبدارانه است؟</p>

بعدی

قبلی

زبان (ادامه)

مقایسه انطباق زبان به کار گرفته شده با مکان وقوع رویداد، بخصوص در زمینه واژگان، اصطلاحات عامیانه و لهجه‌ها دارای اهمیت است. این مقایسه با بررسی این‌که آیا زبان استفاده شده، نماینده مکان وقوع رویداد هست یا خیر، به ما اجازه می‌دهد تا به تایید محتوای اطلاعات بپردازیم.

خودآزمایی:

دو عبارت نوشته شده در تصاویر بالا، منتقل کننده چه نکته‌ای در مورد محتوای تصویر هستند؟ آیا می‌توان بر اساس زبان استفاده شده گفت که منبع متعلق به کدام منطقه است؟ آیا می‌توان تشخیص داد که منبع، یک گزارش‌گر حرفه‌ای بوده یا خیر؟ آیا این افراد ایدئولوژی یا گروه خاصی را نمایندگی می‌کنند؟

بعدي

قبلي

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

عکس و ویدیو

اگر اطلاعاتی که دریافت کرده‌اید، با شواهد تصویری همچون عکس یا ویدیو همراه بوده است، بایستی با استفاده از شش "چه" کلیدی به تجزیه و تحلیل تصاویر بپردازید.

- چه کسی در عکس/ویدیو دیده می‌شود؟
- چه اتفاقی در تصویر در حال روی دادن است؟ زمینه و عامل محرکه اطلاعات موجود در تصویر چه هستند؟
- تصویر در چه مکانی گرفته شده است؟
- زمان عکسبرداری/تصویربرداری چه موقع بوده است؟
- چرا چنین رویدادی اتفاق افتاده است؟ چرا این رویداد یا مردمی که در آن هستند برانگیخته شده‌اند؟
- حادثه یا رویداد چگونه تشدید شده است؟

عکس

هنگام بررسی یک عکس، دنبال علائم و شاخص‌های نشان دهنده مکان وقوع رویداد بگردید. با دقت به اشیاء و تصاویر پس‌زمینه نگاه کنید. اگر قادر به شناسایی تصویر از طریق سرنخ‌ها بودید، یافته‌ها را با بقیه عکس‌ها مقایسه کنید. یکی از منابع خوب برای بررسی موقعیت مکانی، خدمات نقشه گوگل (Google Map) است.

راه دیگر برای شناسایی مکان یک عکس، توجه به شیوه لباس پوشیدن مردم است. یک لباس فرم ویژه، یک پوشش بخصوص یا یک نماد در لباس می‌تواند به شناسایی یک منطقه یا شهر خاص بیانجامد و نیز به شناسایی گروه‌های درگیر در رویداد کمک کند. بر همین منوال، مغایرت مد لباس و نحوه پوشش در عکس با جزئیات منطقه‌ای، افراد یا گروه‌های خاصی که گزارش در مورد آنان تهیه شده، می‌تواند به معنای نامربوط بودن عکس و در نتیجه اطلاعات شما باشد.

ویدیو

مشابه آنچه برای تجزیه و تحلیل عکس انجام دادید، در ویدیو نیز به دنبال شناسه‌های کلیدی (مانند ساختمان‌های معروف، نشانه‌ها و علائم، پارک‌ها و غیره) برای شناسایی مکان تصویربرداری بگردید. در عین حال، مزیت اصلی ویدیو نسبت به عکس، دارا بودن صداست. صدا می‌تواند شما را به یک مکان خاص متصل کند. به طنین صدای افراد، صداهای پس‌زمینه، زبان‌ها و گویش‌های خاص دقت کنید. این جزئیات می‌تواند در شناسایی مکان و گروه‌های درگیر در ماجرا بسیار کمک کند.

بعدي

قبلي

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

مشابه زمانی که برای تایید هویت منبع به شناسایی او می‌پردازید، می‌توانید برای ارزیابی درستی محتوای منتشر شده نیز مستقیماً با او تماس بگیرید. هرچند انجام این کار نیاز به مراقبت جدی دارد؛ چرا که برقراری تماس مستقیم با منبع - خواه این منبع در فضای مجازی باشد یا حقیقی - ممکن است خطرات بسیار بالایی در پی داشته باشد.

برای آگاهی بیشتر از نحوه محافظت از خود و فعالیتی که در فضای آنلاین انجام می‌دهید، به دوره آموزشی امنیت در فضای مجازی که از سوی "نبض ایران" ارائه شده است مراجعه کنید. در این دوره آموزشی با گام‌های عملی که بایستی در مقابله با حملات سایبری بردارید و نیز با تهدیدات آنلاین، نحوه تامین امنیت کامپیوتر و برقراری ارتباطات به روشی امن آشنا می‌شوید.

اگر می‌خواهید با منبع در فضای آنلاین تماس بگیرید، این کار را به‌صورت خصوصی انجام دهید. برای مثال، پیام مستقیمی از طریق توئیتر برایش بفرستید یا یک پیام خصوصی به حساب کاربری فیس‌بوک او ارسال کنید. همچنین باید خطر احتمالی که ممکن است در صورت تماس مستقیم شما متوجه منبع بشود را نیز در نظر بگیرید.

اگر می‌خواهید با یک منبع در فضای واقعی تماس بگیرید، می‌توانید از طریق یک مرجع مورد اعتماد محلی اقدام کنید. هرچند درخواست از مرجع برای برقراری تماس با منبع اطلاعات، ممکن است هر دو آن‌ها را در یک موقعیت دشوار یا حتی خطرناک قرار دهد. پیش از اقدام به این کار، امنیت و ملاحظات حریم خصوصی افراد را با دقت در نظر بگیرید.

به‌عنوان جای‌گزین، می‌توانید از مرجع مورد اعتماد خود بخواهید که دقت و صحت اطلاعات را بررسی و تایید کند. مرجع مورد اعتماد شما ممکن است نتواند صحت اطلاعات را به تایید برساند، ولی حداقل می‌تواند بر اساس شبکه ارتباطی خود، گزارش دست اول شاهدان عینی را جمع‌آوری کند.

بعدي

قبلي

زمان و مکان

شناسایی زمان و مکان، اغلب چالش برانگیزترین بخش بررسی درستی اطلاعات است چرا که باز نشر گزارش ها و اطلاعات توسط منابع دیگر بیشترین تاثیر را بر صحت و درستی اطلاعات می گذارد. به بیان دیگر، وقتی اطلاعات از منبعی به منبع دیگر منتقل می شود، بخشی از آن ممکن است دچار سوء تعبیر یا تجدید نظر شده یا به کلی نادیده گرفته شود.

ملاحظات زیر را هنگام شناسایی و بررسی زمان و مکان اطلاعات در نظر داشته باشید:

فرمت زمانی: در بعضی جاها، به عنوان مثال، تاریخ ۹/۸/۲۰۱۲ ممکن است روز نهم از ماه هشتم (اگوست) سال ۲۰۱۲ تفسیر شود، حال این که روش خواندن این تاریخ در جاهای دیگر ممکن است روز هشتم از ماه نهم (سپتامبر) سال ۲۰۱۲ باشد. فرمت زمانی در مکان های مختلف با هم فرق می کند. به همین دلیل، ممکن است کسی اطلاعات را با یک معیار زمانی خاص دریافت کند ولی با معیار زمانی متفاوت و بر اساس زمان محلی خودش باز نشر کند.

در این مثال تصویری که یک گفتگوی آنلاین را به نمایش می گذارد، کسی که از ایران مهاجرت کرده و به خارج از کشور رفته است می گوید امروز تولد اوست، حال این که دوست او که در ایران زندگی می کند می گوید فردا باید سالگرد تولد او باشد نه امروز. تاریخ میلادی و هجری در سال کبیسه یک روز جابجا می شوند.

بعدی

قبلی

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

زمان و مکان (ادامه)

غلط‌املایی در نوشتن نام مکان: هنگام ترجمه نام یک مکان از زبانی به زبان دیگر، ممکن است اسم واقعی تغییر کند. در این وضعیت، یک اشتباه املایی ممکن است شما را به سمت مکان یا مکان‌های دیگر راهنمایی کند. اگر یک منبع دچار این اشتباه شود و نام مکان را به اشتباه بنویسد، ممکن است شما را به سمت نادرستی هدایت کرده و در معرض انتشار اطلاعات ناصحیح قرار دهد.

اطلاعات ویرایش شده: هنگام شناسایی زمان یا مکان، ممکن است به گزارش‌های وبلاگی یا پست‌های فیس‌بوکی برخورد کنید. مراقب باشید، افراد ممکن است اطلاعات موجود در پست‌های فیس‌بوکی را به دلایل مختلف ویرایش کنند؛ از جمله: برای حمایت از یک دیدگاه خاص، به دلیل این‌که تصور می‌کنند اطلاعات نادرست است، بخاطر محدودیت فضا در محل نوشتن یادداشت. در این شرایط ممکن است نام درست را تغییر دهند.

گرچه شناسایی و تایید زمان و مکان اطلاعات گردآوری شده ممکن است دشوار باشد، ولی یک راه مناسب برای حل این مسئله، این است که اطلاعات خود را با گزارش‌های مختلف مقایسه کنید.

بعدي

قبلي

مراجعه به دیگر منابع اطلاعات

فرآیند مراجعه به دیگر منابع اطلاعات عبارت است از مقایسه اطلاعاتی که توسط منبع اصلی به شما عرضه شده با همه اطلاعاتی که از گوشه و کنار و از طریق منابع دیگر به دست آورده‌اید. برای انجام چنین مقایسه‌ای باید:

- **نخست**، همه منابع احتمالی اطلاعات در رسانه‌های اجتماعی، وبسایت‌ها، وبلاگ‌ها، روزنامه‌های محلی و خارجی، تلویزیون، رادیو و غیره را جمع‌آوری کنید. در طول این مرحله، بایستی به گزارش‌های رسیده کمی به دیده تردید نگاه کنید. گزارش‌های مختلف از منابع غیر مرتبط را با هم مقایسه کنید. هرچه منبع مستقل‌تر باشد، بهتر است.
- **دوم**، اگر دیدید همه یا بخشی از اطلاعات به دست آمده (مثل تاریخ یا محل) دارای اختلاف و تفاوت است، فرض را بر نادرستی آن نگذارید و اطلاعات را دور نریزید. سعی کنید آن نسخه از اطلاعات که دقیق‌تر است را شناسایی کنید. اگر قادر به شناسایی نسخه درست اطلاعات نبودید، به سراغ نسخه‌ای که احتمال می‌دهید درستی آن بیش‌تر باشد نروید، بلکه ضمن برجسته کردن نکات اختلاف بین روایت‌های گوناگون، همه آن‌ها را منتشر کنید.

مراجعه به منابع دیگر اطلاعات روش مناسبی برای بررسی آن دسته از اطلاعاتی است که هنگام بازنشر به راحتی قابل تغییر هستند. از این تکنیک می‌توانید برای مقایسه اطلاعات خود با گزارش‌های دیگر استفاده کنید اما به خاطر داشته باشید که هرچه جزییات موجود در خصوص یک گزارش کمتر باشد، کمتر می‌توان به آن اطمینان کرد. هنگام مراجعه به دیگر منابع اطلاعات، سعی کنید به سراغ منابع بیش‌تری بروید تا در تصمیم‌گیری نهایی مبنی بر تایید یا رد اطلاعات به شما کمک کند.

خودآزمایی:

گزارشی دریافت می‌کنید مبنی بر این‌که در تاریخ ۳/۲/۲۰۱۳ در شهر شیراز موردی از نقض حقوق مدنی صورت گرفته و حدود ۱۰ تا ۱۵ زن و مرد، ظاهراً بدون هیچ دلیل مشخصی، بازداشت شده‌اند. برای تایید این اطلاعات چه مراحل را طی می‌کنید؟

بعدی

قبلی

همان شبکه‌های که اطلاعات را به شما ارائه کرده، می‌تواند در تایید اطلاعات به شما کمک کند. اگر همچنان در مورد اعتبار اطلاعات گردآوری شده دچار تردید هستید، می‌توانید به سه نوع شبکه ارتباطی مراجعه کنید و درستی اطلاعات را بررسی کنید: شبکه‌های اجتماعی آنلاین، شبکه افراد معتمد در زندگی واقعی و شبکه‌های مجازی مورد اعتماد.

بد نیست با یک نگاه کلی به شبکه ارتباطی خود، فهرستی از منابع دائمی کسب اطلاعات آنلاین (چه بصورت مستقیم یا از طریق شبکه‌های اجتماعی) را تهیه کنید و در کنار نام هر یک، قابلیت اطمینان و اعتبار او را ذکر کنید. در این صورت، فهرست جامعی از منابع دارید که در فرآیند تایید درستی و صحت اطلاعات می‌توانید به آن‌ها مراجعه کنید. به خاطر داشته باشید: ابتدا باید خود منبع را تایید صلاحیت کنید!

شبکه‌های اجتماعی آنلاین

می‌توانید از طریق پرسیدن سوال از شبکه‌های اجتماعی، به یک حس کلی در مورد احتمال یا عدم احتمال درستی اطلاعات دست پیدا کنید. نظر دیگران را بپرسید، این‌که از موضوع چه می‌دانند یا در زمینه اطلاعات مورد نظر آگاهی دارند یا خیر. جامعه آنلاین همچنین می‌تواند در زمینه ترجمه، مقایسه و پیگیری اطلاعات کلیدی به شما کمک کند.

هنگام مراجعه به شبکه‌های اجتماعی آنلاین برای طرح سوالات خاص در خصوص یک حادثه یا مکان، ابتدا به دنبال گرایش‌ها یا گروه‌های موجود در شبکه اجتماعی بگردید. برای مثال، تویتر از هشت تگ (#) برای جلب توجه به یک مورد خاص استفاده می‌کند؛ یا این‌که فیس‌بوک دارای صفحات یا گروه‌هایی برای پشتیبانی از رویدادها یا موضوعات ویژه است. استفاده از این تاکتیک، دلیل تعامل با کسانی که پیشاپیش از موضوع آگاهی دارند، دامنه جستجوی شما را محدود می‌کند و به استخراج پاسخ‌های مستقیم‌تر می‌انجامد.

به یاد داشته باشید، هنگام تعامل با شبکه‌های اجتماعی، هرگز نشانی منبع خود را ندهید و هویت او را فاش نکنید. همچنین اگر اطلاعات شما هنوز به‌طور عمومی منتشر نشده، از ارائه جزئیات آن به دیگران خودداری کنید. با این کار از خود و منبع اطلاعات خود محافظت کرده‌اید.

شبکه افراد معتمد در زندگی واقعی

هنگام بررسی اطلاعات در فضای مجازی، استفاده از شبکه افراد حقیقی که نقش چشم و گوش انسان در زندگی واقعی را بازی می‌کنند، می‌تواند بسیار با اهمیت باشد. این شبکه تنها شامل افرادی می‌شود که شخصاً می‌شناسید و به آن‌ها اعتماد دارید. کمک این افراد به شما در تایید درستی اطلاعات، ممکن است برای‌شان خطرات زیادی به همراه داشته باشد، بنابراین پیش از هرگونه درخواست همکاری، نسبت به تامین امنیت و حفظ حریم خصوصی ایشان اطمینان حاصل کنید.

شبکه‌های مجازی مورد اعتماد

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

برای تشکیل این شبکه، از افراد مورد اعتماد در زندگی واقعی بخواهید تا کسانی که به شخصه می‌شناسند و به آن‌ها اطمینان دارند را به شما معرفی کنند. پس از آن می‌توانید با این افراد از طریق بسترهای آنلاین مانند Google، Google Hangout، Groups، ایمیل‌های رمزگذاری شده یا اسکایپ تماس برقرار کنید (از آن‌جا که اسکایپ می‌تواند در معرض نظارت شخص ثالث قرار بگیرد، در بکار بردن آن احتیاط کنید).

برای آگاهی بیشتر در زمینه چگونگی مراقبت از خود در فضای آنلاین، به وبسایت نبض ایران و دوره آموزشی امنیت در فضای مجازی مراجعه کنید.

بعدی

قبلی

- تایید محتوای اطلاعات با پرسش‌های چه کسی، چه چیزی، چه مکانی، چه زمانی، چرا و چطور آغاز می‌شود.
- به نحوه بکارگیری زبان و استفاده از بیان و گفتگوی منطقی، ادبیات و واژگان رسمی، اصطلاحات عامیانه و لهجه‌ها و گویش‌ها در آن توجه کنید. زبان بکار گرفته شده را با مکان وقوع رویداد مقایسه کنید و ببینید آیا همخوانی دارند یا خیر.
- برای شناسایی مکان یک عکس، به شاخصه‌های پس‌زمینه تصویر و نوع پوشش مردم دقت کنید.
- صدای ویدیو می‌تواند شما را به یک مکان خاص متصل کند.
- می‌توانید از طریق اینترنت یا ملاقات شخصی، به‌طور مستقیم با منبع تماس بگیرید. در هر دو شکل، احتیاط لازم را به عمل آورید چرا که برقراری این تماس می‌تواند پیامدهای امنیتی برای شما و منبع به همراه داشته باشد.
- شناسایی زمان و مکان، اغلب چالش‌برانگیزترین بخش بررسی درستی اطلاعات است چرا که باز نشر گزارش‌ها و اطلاعات توسط منابع دیگر بیش‌ترین تاثیر را بر صحت و درستی اطلاعات می‌گذارد.
- مراجعه به منابع دیگر اطلاعات به شما امکان می‌دهد تا اطلاعات خود را با دیگر گزارش‌ها انطباق دهید و کمبودها را جبران کنید. به‌علاوه این‌که می‌توانید یک گزارش را تایید یا به‌طور کلی رد کنید.
- شبکه‌های ارتباطی مجازی و حقیقی شما می‌توانند به فرآیند راستی‌آزمایی و تایید درستی اطلاعات کمک کنند.

بعدي

قبلي

۱- فرآیند تایید محتوای اطلاعات با پرسش‌های چه کسی، چه چیزی، چه مکانی، چه زمانی، چرا و چطور آغاز می‌شود.

الف- درست

ب- نادرست

۲- هنگام تجزیه و تحلیل زبان اطلاعات بایستی به کدام گزینه توجه داشت:

الف- استفاده از زبان منطقی

ب- استفاده از ادبیات رسمی

ج- نحوه بکارگیری واژگان، اصطلاحات عامیانه و لهجه‌ها

د- همه موارد بالا

۳- کدام گزینه در بررسی عکس و ویدیو دارای اهمیت نیست:

الف- مکانی که عکس / ویدیو برداشته شده

ب- چرا این رویداد اتفاق افتاده

ج- در ضبط تصاویر از چه امکاناتی استفاده شده

د- وقایع چگونه شدت یافته

۴- مراجعه به دیگر منابع اطلاعات به چه معناست؟

الف- مقایسه اطلاعاتی که توسط منبع اصلی به شما عرضه شده با همه اطلاعاتی که از گوشه و کنار و از طریق منابع دیگر به دست آورده‌اید.

ب- مراجعه به اطلاعاتی که پیش از این در فهرست جستجوی خویش داشته‌ایم.

ج- جداسازی اطلاعاتی که پیش از این به دست آورده‌ایم و بررسی تک تک آن‌ها.

د- هیچ‌کدام

۵- اولین گام در مقایسه اطلاعات از طریق مراجعه به منابع دیگر چیست؟

الف- حذف سریع اطلاعاتی که به نظر متناقض می‌آیند

ب- همه منابع احتمالی اطلاعات در رسانه‌های اجتماعی، وبسایت‌ها، وبلاگ‌ها، روزنامه‌های محلی و

خارجی، تلویزیون، رادیو و غیره را جمع‌آوری کنیم

ج- انتشار اطلاعات در شبکه شخصی خود به هدف گرفتن تایید از دیگران

د- هیچ‌کدام

۶- شبکه افراد معتمد در زندگی واقعی شامل این افراد می‌شود:

الف- آشنایانی که از طریق دوستان به شما معرفی شده‌اند

ب- فقط کسانی که شخصاً می‌شناسید و به آن‌ها اعتماد دارید

ج- افرادی که به نظر خوب بیایند

د- همه موارد بالا

۷- اگر جمع‌سپاری اطلاعات را به‌صورت آنلاین انجام می‌دهید، تنها باید از ابزار و روش‌های آنلاین برای بررسی درستی اطلاعات استفاده کنید.

الف- درست

ب- نادرست

۸- بررسی و تحقیق در مورد منابع ممکن است پیامدهای امنیتی برای این افراد داشته باشد:

الف- خود شما

ب- منبع اطلاعات شما

ج- گزینه الف و ب

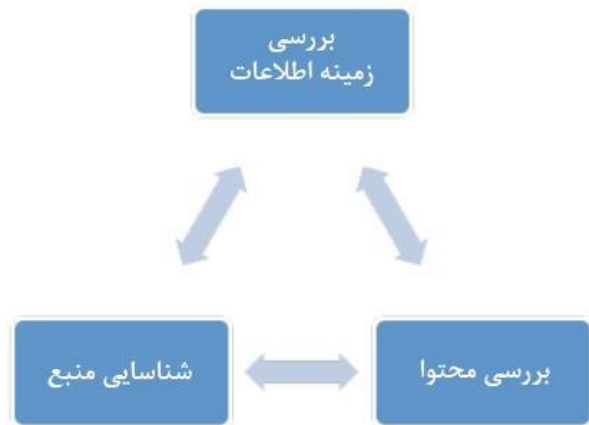
د- هیچ‌کدام

بعدي

قبلي

درک زمینه اطلاعات، به خصوص زمانی که مشغول جمع‌سپاری اطلاعات هستیم، نقش تعیین‌کننده‌ای در فهم واقعی رویداد دارد.

در بسیاری از موارد، حتی پس از تصدیق اعتبار منبع و تایید درستی محتوای اطلاعات، بررسی زمینه کار ممکن است تصویری کاملاً متفاوت از موقعیت بوجود بیاورد. در نتیجه، لازم است تا با مراجعه به دیگر منابع به‌عنوان ضلع سوم فرآیند راستی‌آزمایی، به مقایسه زمینه اطلاعات پرداخته و میزان درستی آن را آزمایش کنیم.

در این درس با روش بررسی زمینه اطلاعات بدست آمده از فرآیند جمع‌سپاری، از طریق مرور این سه مبحث آشنا خواهید شد:

- ۱- زمان و مکان
- ۲- نگاه فراگیر به زمینه کار
- ۳- زمینه‌های سیاسی

بعدي

قبلي

مبنای شکل‌گیری و توسعه نظرات مردم، اطلاعاتی است که به آن دسترسی دارند. اگر این اطلاعات در بستر و زمینه مناسب عرضه نشود، ممکن است ارزیابی صورت گرفته از آن با واقعیت رویداد بسیار متفاوت باشد.

ایده اصلی این است که هرگاه درستی اطلاعات و اعتبار منبع را شناسایی کرده و به تایید رساندید، باید مطمئن شوید که همه اجزاء واقعیت به‌صورت کامل گزارش می‌شود. به‌عنوان یک شهروند - ناظر، نباید گزارشی منتشر کنید که اطلاعات آن ناقص بوده و بخشی از آن حذف شده است. این کار نه تنها به اعتبار شما آسیب می‌رساند، بلکه چهره‌ای متعصبانه و جانبدارانه از اطلاعات به تصویر می‌کشد که به روایت کلی رویداد و مأموریت شما صدمه می‌زند.

برای پیش‌گیری از این آسیب، می‌توانید از دو روش برای سنجش زمینه و بررسی بیشتر اطلاعات و اطمینان از گزارش کامل جزییات رویداد استفاده کنید:

- ۱- بدنبال داده‌هایی در پشتیبانی هرچه بیشتر از درستی اطلاعات بگردید.
- ۲- در پی داده‌هایی باشید که به اطلاعات گزارش شده معنا و مفهوم ببخشد.

بعدی

قبل

زمان و مکان

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

روش استفاده از زمان و مکان برای سنجش اعتبار منبع و محتوای پیام را در درس‌های ۲ و ۳ آموختید. اکنون می‌خواهیم به زمان و مکان به‌عنوان عوامل مهم برای سنجش زمینه رویداد گزارش شده نگاه کنیم.

هنگام بحث در مورد زمینه اطلاعات، بررسی زمان و مکان نه تنها امکان بیشتری برای سنجش درستی اطلاعات در اختیار شما قرار می‌دهد، بلکه حتی مناسب بودن یا نبودن اطلاعات گردآوری شده را تعیین می‌کند.

زمان

پرسشی که باید هنگام بررسی زمان مطرح شود این است که آیا زمان عنوان شده در اطلاعات، منطقی و پذیرفتنی به نظر می‌رسد؟ برای مثال، اگر گزارشی مبنی بر حمله به یک فروشنده خیابانی دریافت کرده‌اید، باید ببینید آیا زمان وقوع رویداد در گزارش، با توجه به نوع فعالیت فروشنده خیابانی منطقی به نظر می‌رسد. علاوه بر آن، زمان مطرح شده در اطلاعات می‌تواند به اصل رویداد معنا و مفهوم خاصی ببخشد؛ برای مثال، حمله به مصلاهی نماز در روز جمعه.

مکان

هنگام بررسی مکان، بایستی پرسیده شود که آیا اطلاعات داده شده در خصوص مکان، با توجه به آنچه گزارش شده، منطقی به نظر می‌رسد. برای مثال، آیا اطلاعات بدست آمده، معرف عوامل و افراد حاضر در محل وقوع رویداد هست، یا این‌که آیا مکان وقوع رویداد دارای معنای ویژه‌ای در نوع اطلاعات گزارش شده هست؟

بعدی

قبلی

نگاه فراگیر به زمینه اطلاعات

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

یکی از نخستین کارهایی که هنگام بررسی زمینه اطلاعات بایستی انجام دهید این است که کمی فاصله خود با موضوع را بیشتر کرده و به کلیت رویداد نگاه کنید.

نکات گفته شده در درس یک را به خاطر بیاورید. در آنجا یاد گرفتید که از فاصله دورتری به موضوع نگاه کنید و به جای قضاوت در مورد جزئیاتی که به شما عرضه شده، کلیت تصویر را تجزیه و تحلیل کنید؛ چرا که آنچه در قاب تصویر آمده، ممکن است بازتابی از همه ماجرا نباشد. به یاد داشته باشید، به عنوان یک شهروند - ناظر، بایستی به کلیت تصویر نگاه کنید، در غیر این صورت در دام گزارش اطلاعات نادرست می افتید و به اعتبار و اصالت پیام خود صدمه می زنید.

مقایسه زمینه اطلاعات با مراجع دیگر به شما کمک می کند تا تصویر جامع و کاملی از کل ماجرا بدست بیاورید. با مقایسه و برجسته سازی عناصری مانند زمان و مکان و ترکیب آن با داده های دیگری که برای پشتیبانی و معنادگی به اطلاعات گردآوری کرده اید، نه تنها فضاهای خالی در متن اطلاعات را پر می کنید، بلکه صحت و درستی اطلاعات را هرچه بیشتر به معرض آزمون می گذارید.

خودآزمایی:

به سه تصویر زیر نگاه کنید و ببینید رویداد را چگونه گزارش می کنید. بسته به هریک از تصاویر سه گانه، به احتمال زیاد سه گزارش کاملاً متفاوت ارائه خواهید کرد. برای حصول اطمینان از دقت و بازتاب محتوای کل رویداد در گزارش خود، چه قدم هایی برمی دارید؟

بعدي

قبلي

زمینه های سیاسی

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

رویدادها اغلب تحت تاثیر عوامل بیرونی اعم از ملی یا بین‌المللی هستند. مقایسه اطلاعات گزارش شده از یک رویداد با بسترها و زمینه‌های سیاسی در داخل و خارج کشور، درک بهتری از اطلاعات موجود در یک چارچوب خاص عرضه می‌کند. علاوه بر این، در دست‌یابی به دید وسیع‌تری نسبت به زمینه رویداد به شما کمک می‌کند.

به بیان دیگر، مراجعه به سایر منابع به معنای این است که اطلاعاتی که شخصاً گردآوری کرده‌اید را با اطلاعات منابع دیگر (پیرامون موضوع مورد نظر) مقایسه کنید. این کار به شما کمک می‌کند تا فضاهای خالی در اطلاعات خود را پر کنید و در مورد تایید یا رد اطلاعات گردآوری شده به جمع‌بندی نهایی برسید.

محیط داخلی

محیط داخلی می‌تواند رابطه بسیار نزدیکی با اطلاعات گزارش شده داشته باشد. بررسی محیط داخلی می‌تواند به درک دلایل و احتمالات وقوع یک رویداد کمک کند. هنگام بررسی محیط داخلی برای شناخت زمینه رویداد بایستی از خودتان بپرسید:

- آیا در داخل کشور اتفاقی افتاده که باعث آغاز رویداد شده است؟
- آیا هم‌زمان اتفاقات مشابهی در حال وقوع است؟
- وضعیت اقتصادی کشور چگونه است؟
- آیا عاملی بر تعریف مردم از رویداد تاثیر گذاشته است؟

فضای بین‌المللی

کشورها امروزه بیش از هر زمان دیگر تحت تاثیر عوامل خارجی هستند. گاهی حتی عوامل بین‌المللی باعث بروز یک رویداد داخلی می‌شوند. هنگام بررسی شرایط و فضای بین‌المللی برای شناخت زمینه رویداد بایستی سوالات زیر را مطرح کنید:

- فضای سیاسی منطقه در مجموع چگونه است؟
- آیا ممکن است وقوع رویدادی سیاسی در یک کشور، بر کشوری دیگر تاثیر بگذارد؟
- آیا ممکن است رویدادی که در یک کشور در حال وقوع است به کشور همسایه سرایت کند؟
-

بعدي

قبلي

معیارها و قراردادهای فرآیند تایید اعتبار

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

اکنون که با روش شناسایی منبع، تایید محتوا و مقایسه زمینه اطلاعات آشنا شدید، زمان آن رسیده که برای فرآیند احراز هویت و تایید صلاحیتی که می‌خواهید انجام دهید، معیارها و قراردادهای مشخصی را طراحی کرده و توسعه دهید. به بیان دیگر، شما به رویه و سیستمی نیاز دارید که به شما بگوید چه اطلاعاتی را بررسی کنید و حد این بررسی تا به کجاست.

به‌عنوان یک شهروند - ناظر، روزانه مقدار زیادی از اطلاعات بدست شما می‌رسد. داشتن مجموعه‌ای از معیارها برای تعیین سطح درستی و صحت اطلاعات و نیز قراردادی که نحوه نقد و بررسی این اطلاعات را تبیین کند، نه تنها امکان حرکت موثر در طول روند تعیین صلاحیت را فراهم می‌کند، بلکه به شما اجازه می‌دهد تا در زمان مناسب و به موقع به انتشار اطلاعات بپردازید.

مرحله اول: انتخاب مواردی که می‌خواهید به تایید اعتبار آن بپردازید

لزوماً نباید همه چیز را بررسی و تایید کنید. مهم‌ترین بخش اطلاعات را با نگاه به نوع و میزان اطلاعات دریافتی انتخاب کنید. البته ارزیابی همه اطلاعات گردآوری شده، می‌تواند معیار خوبی برای ارزیابی ظرفیت خود شما باشد. گاهی اوقات داشتن حجم کمی از حقایق که به خوبی ارزیابی شده‌اند، از داشتن حجم بالایی از حقایق که ارزیابی نصفه نیمه‌ای دارند بهتر است.

مرحله دوم: انتخاب معیارهای تایید اعتبار

مجموعه‌ای از معیارها را برای ارزیابی صحت اطلاعات تعیین کنید. سطح بررسی یک موضوع، اغلب بستگی به امکاناتی دارد که در حال حاضر در دسترس شما موجود است (برای مثال، دسترسی به اینترنت یا یک منبع قابل اعتماد). بنابراین، بایستی برای حد توقع خود از ارزیابی و تایید اطلاعات، درجات مختلفی را متصور شوید. در نهایت، اگر از صحت برخی اطلاعات اطمینان کافی نداشتید یا تایید درستی آن‌ها امکان‌پذیر نبود، همچنان می‌توانید آن اطلاعات را منتشر کنید، به این شرط که بر "تایید نشده" یا "مشکوک" بودن چنین اطلاعاتی تاکید کنید و تا جایی که ممکن است و ساختار اجازه می‌دهد، پیرامون آن توضیحاتی ارائه کنید.

بعدی

قبلی

معیارها و قراردادها در فرآیند تایید اعتبار (ادامه)

مرحله سوم: تهیه پیش‌نویس معیارهای تایید صلاحیت و پای‌بندی به آن

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

پس از تهیه پیش‌نویس مجموعه معیارها، از آن در تک تک بخش‌های اطلاعات مورد بررسی استفاده کنید. برای اطمینان از بررسی یک‌سان همه اطلاعات گردآوری شده، بایستی در طول زمان با معیارهای تعیین شده سازگار بمانید. این کار به شما امکان می‌دهد تا فرآیند تایید صلاحیت را مرور و اصلاح کنید. علاوه بر این، با حفظ سطح معینی از معیارها در فرآیند تعیین صلاحیت، توقعات و انتظارات دریافت‌کنندگان اطلاعات شما ثابت باقی می‌ماند. تغییر مسیر یا دور و نزدیک شدن از یک سطح خاص، می‌تواند موجب بالا رفتن سوء ظن مخاطبان شما شود.

مرحله چهار: انتشار عمومی پروژه احراز صلاحیت

برای اثبات اعتبار و ارزش اطلاعاتی که گردآوری کرده‌اید، بایستی آن را به دیگران عرضه کنید. نیازی به انتشار همه جزئیات نیست، اما این میزان باید به حدی باشد که باعث جلب اعتماد دریافت‌کنندگان اطلاعات شما شود. هرچه آگاهی مردم نسبت به معیارهای شما در فرآیند تعیین صلاحیت بیشتر باشد، توانایی شما در مدیریت توقعات و انتظارات مردم از میزان اعتمادپذیری اطلاعات منتشر شده بیشتر خواهد بود. در محیط‌هایی همچون ایران، از داشتن مصونیت و امنیت شخصی در سراسر روند کار اطمینان حاصل کنید.

خودآزمایی:

مجموعه‌ای از معیارها برای فرآیند بررسی صحت اطلاعات را طراحی و تبیین کنید. چگونه در مورد این‌که چه اطلاعاتی را باید و چه اطلاعاتی را نباید بررسی کنید تصمیم‌گیری می‌کنید؟ چه زمانی اطلاعات را کاملاً بررسی شده تلقی می‌کنید؟ چه سطحی از تایید صلاحیت را برای اطلاعات مد نظر دارید؟

بعدي

قبلي

یادآوری نکات کلیدی درس چهار

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

- باید هریک از پایه‌های سه‌گانه اطلاعات (منبع، محتوا، زمینه) را ارزیابی کنید تا به تجزیه و تحلیل کاملی از اطلاعات برسید.
- با توجه به زمان و مکان گزارش شده، احتمال وقوع رویداد را بررسی کنید.
- کمی فاصله خود از رویداد را بیشتر کنید و به تجزیه و تحلیل کلیت تصویر بپردازید، نه فقط جزئیاتی که به شما عرضه شده است. تصویر عرضه شده ممکن است بازتاب دهنده همه ماجرا نباشد.
- اطلاعات را در زمینه‌های داخلی و بین‌المللی بررسی کنید و به احتمال وقوع رویداد در هر چارچوب فکر کنید.

بعدي

قبلي

پرسش‌نامه درس ۴:

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

۱- هنگام بررسی زمینه کار، بایستی اطلاعات را از چشم‌اندازی نگاه کنید که فقط بخش محدود و کوچکی از تصویر را به شما نشان دهد.

الف- درست

ب- نادرست

۲- برای دستیابی به تجزیه و تحلیل کاملی از اطلاعات، بررسی کدام مورد ضرورت دارد:

الف- منبع

ب- محتوا

ج- زمینه

د- همه موارد بالا

۳- در نظر گرفتن زمان و مکان، هنگام بررسی احتمال وقوع یک رویداد حائز اهمیت است.

الف- درست

ب- نادرست

۴- تصویر و اطلاعات ارائه شده از یک رویداد ممکن است بازتاب همه ماجرا نباشد. از این رو اهمیت دارد که:

الف- کمی از رویداد فاصله بگیریم و به تجزیه و تحلیل کلیت تصویر بپردازیم

ب- بر روی جزییات سوال برانگیز اطلاعات تمرکز کنیم

ج- از منبع بخواهیم تا اطلاعات را دوباره به ما عرضه کند

د- همه موارد بالا

۵- مقایسه اطلاعات در زمینه‌های سیاسی داخلی و بین‌المللی از چه رو اهمیت دارد؟

الف- درک بهتری از اطلاعات در چارچوبی مشخص عرضه می‌کند

ب- امکان پر کردن فضاهاى خالی در اطلاعات را فراهم می‌کند

ج- به توسعه زمینه کامل‌تری از تصویر کمک می‌کند

د- همه موارد بالا

۶- هنگام بررسی شرایط داخلی یک کشور، کدام گزینه سوال مهمی محسوب نمی‌شود؟

الف- آیا در داخل کشور اتفاقی افتاده که باعث آغاز رویداد شده است؟

ب- آیا منبع اطلاعات زن است یا مرد؟

ج- وضعیت اقتصادی کشور چگونه است؟

د- یا عاملی بر تعریف مردم از رویداد تاثیر گذاشته است؟

۷- رویدادهای داخلی به ندرت از عوامل بین‌المللی تاثیر می‌پذیرند.

الف- درست

ب- نادرست

۸- هنگام بررسی شرایط و فضای بین‌المللی، کدام گزینه سوال مهمی محسوب نمی‌شود؟

الف- آیا ممکن است مشکل سیاسی در یک کشور، بر کشور دیگری تاثیر بگذارد؟

ب- آیا ممکن است رویدادی که در یک کشور در حال وقوع است به کشور همسایه سرایت کند؟

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

ج- فضای سیاسی منطقه در مجموع چگونه است؟
د- همه موارد ذکر شده مهم است

۹- مجموعه‌ای از معیارها برای تعیین سطح درستی اطلاعات و قراردادی برای بررسی آن به ما اجازه می‌دهد تا:

- الف- به‌طور موثری به انجام فرآیند ارزیابی صحت و اعتبار اطلاعات پردازیم
- ب- امکان انتشار اطلاعات در زمان مناسب و به موقع را فراهم می‌کند
- ج- گزینه الف و ب
- د- هیچ‌کدام

۱۰- باید همه جزییات اطلاعات را بررسی کنیم.
الف- درست
ب- نادرست

۱۱- کدام گزینه دلیلی بر لزوم انتشار عمومی اطلاعات نیست:
الف- برای آگاهی مردم از میزان اعتبار اطلاعات
ب- برای این‌که دریافت‌کنندگان اطلاعات بدانند که می‌توانند به اطلاعات عرضه شده اطمینان کنند
ج- به این دلیل که مخاطبان بتوانند سطح توقع خود از اعتبار اطلاعات را تعیین کنند
د- همه موارد بالا دلیلی بر لزوم انتشار عمومی اطلاعات است

نتیجه‌گیری

Nabz-Iran: Working to Raise Awareness around Human Rights Violations in Iran

www.nabz-iran.com

Follow us on Facebook @ **ایران نبض** Nabz Iran

Follows us on Twitter @nabziran

به عنوان یک شهروند - ناظر که به گردآوری اطلاعات از راه جمع‌سپاری می‌پردازد، بایستی از ۹ قانون طلایی در فرآیند تایید اطلاعات پیروی کنید:

- ۱- تا زمانی که خود شما شاهد عینی یک رویداد نباشید، یعنی آن را به چشم خود نبینید یا با گوش خود نشنوید، اطلاعات مربوط به آن رویداد ۱۰۰٪ تایید شده محسوب نمی‌شود.
- ۲- ضوابط و معیارهای تایید اعتبار را پیشاپیش مشخص کنید و آن‌ها را به صورت شفاف و روشن به اجرا درآورید.
- ۳- شبکه افراد مورد اعتماد خود را انتخاب کنید و قوانین عضویت در آن را به روشنی مشخص کنید.
- ۴- همیشه آماده تغییر عقیده در خصوص میزان اعتبار یک منبع باشید.
- ۵- همیشه آماده تغییر نظر در مورد درستی اطلاعات باشید.
- ۶- در مورد درستی همه چیز سوال کنید.
- ۷- حوزه درگیری خود با موضوع را شناسایی کنید؛ ممکن است توانایی احراز صلاحیت همه چیز را نداشته باشید.
- ۸- به اشتباه خود اعتراف کنید.
- ۹- به یاد داشته باشید که آنچه شما می‌دانید را دیگران هم می‌دانند.
- ۱۰- فاصله لازم از خطر و تهدید را برای حفظ امنیت شخصی مراعات کنید.

قانون اصلی در تایید اعتبار اطلاعات گردآوری شده از طریق جمع‌سپاری این است که **تا وقتی خودتان چیزی را به چشم ندیده‌اید یا با گوش نشنیده‌اید، آن چیز ۱۰۰٪ تایید شده نیست.** هر بار که از اطلاعات جمع‌سپاری شده استفاده می‌کنید و یا آن را بازنشر، گردآوری یا منتشر می‌کنید، باید مراقب محافظت از آبرو و اعتبار خود باشید. با توجه به این مطلب، همیشه در خصوص معیارهای ارزیابی و سطح نتایج دست یافته از طریق روش خاص بررسی خود، روشن و شفاف عمل کنید.

قدرتمندترین ابزار شما برای ترویج دیدگاه تغییر، اطلاعات و میزان اعتبار آن است. به عنوان کسی که در فرآیند تایید صحت و درستی اطلاعات منتشر شده از داخل ایران فعالیت می‌کند، باید همه همت و تلاش خود را به کار ببندید تا اعتبار خود و اعتبار پیام تغییری که می‌خواهید به دیگران برسانید را حفظ کنید. با بررسی و ارزیابی اطلاعات گردآوری شده از طریق جمع‌سپاری، گام‌های درستی را برای تبدیل شدن به یک منبع قابل اعتماد اطلاعات و یک عامل مفید برای ایجاد تغییر برداشته‌اید، هر چند به ظاهر قدم در راه هراس‌آوری گذاشته باشید.

- ۱: گزینه د) بررسی دقت، بی‌طرفی و عینیت اطلاعات بدست آمده از راه جمع‌سپاری حائز اهمیت است.
- ۲: گزینه ج) با آموختن روش استفاده موثر از اطلاعات جمع‌سپاری شده، تلاش شما برای ترویج ایده تغییر قدرت‌مندتر می‌شود چرا که شما تبدیل به یک منبع اطلاعات قابل اعتماد و اطمینان می‌شوید.
- ۳: گزینه ب) اطلاعات جمع‌سپاری شده اغلب از منابعی دریافت می‌شود که آن‌ها را نمی‌شناسیم. این ایراد خصوصاً در جوامعی مانند ایران - که حکومت بر رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی نظارت و تسلط دارد و از این نظارت می‌تواند برای پخش اخبار و اطلاعات جعلی و نادرست سوء استفاده کند - بسیار مخاطره‌آمیز است. همین امر ممکن است میزان اطمینان به منابع را زیر سوال ببرد، به ناچار شما را مجبور کند که برای تایید اطلاعات دریافتی به سراغ منابع دیگری بروید، زمان بیشتری برای تحقیق بگذارید و در نهایت وقت بیشتری از شما تلف شود.
- ۴: گزینه ب) اینترنت و اس‌ام‌اس منابع بسیار خوبی برای استفاده‌اند چرا که نیازی به حضوری فیزیکی شما نیست و به شما اجازه می‌دهند تا به دامنه وسیع‌تری از اطلاعات دسترسی پیدا کنید.
- ۵: گزینه د) جمع‌سپاری به شما امکان می‌دهد که به انواع زیادی از اطلاعات دسترسی پیدا کنید.
- ۶: گزینه د) جمع‌سپاری یعنی گردآوری اطلاعات، ایده‌ها و محتوا از گروه بزرگی از مردم.
- ۷: گزینه الف) جمع‌سپاری هنگام تعامل با یک جامعه مجازی کاربرد ویژه‌ای پیدا می‌کند.
- ۸: گزینه الف) با آموختن روش استفاده موثر از اطلاعات جمع‌سپاری شده، تلاش شما برای ترویج ایده تغییر قدرت‌مندتر می‌شود چرا که شما تبدیل به یک منبع اطلاعات قابل اعتماد و اطمینان می‌شوید.

پاسخ‌نامه درس ۲

- ۱: گزینه ب) تنها راه اعتماد ۱۰۰٪ به منبع این است که خود شما منبع اطلاعات باشید.
- ۲: گزینه الف) تعیین اعتبار منبع نخستین گام در استراتژی بررسی درستی اطلاعات است. بایستی از قابل اعتماد بودن منبع خبر مطمئن شوید.
- ۳: گزینه د) برای تصدیق هویت و اعتبار منبع، در کنار عوامل دیگر می‌توانید از مکان، میزان تاثیرگذاری و جستجوی رسانه‌ای استفاده کنید.
- ۴: گزینه د) موقع شناسایی منبع، آزمودن هویت شخص، محتوای مطالب و دوستان افراد او در رسانه اجتماعی‌اش اهمیت دارد.
- ۵: گزینه الف) نخستین گام در جمع‌سپاری اطلاعات از طریق رسانه‌های اجتماعی، نگاه کردن به نمایه زندگی‌نامه اوست که ارائه کرده.
- ۶: گزینه ب) جنسیت سوال مهمی هنگام ارزیابی هویت منبع در رسانه اجتماعی نیست.
- ۷: گزینه الف) تایید محل سکونت منبع مهم است زیرا می‌خواهیم بدانیم اطلاعات را از کجا آورده است. دلیل انجام این تحقیق این است که بدانیم آیا او منبع اولیه است یا ثانویه یا دست سوم.
- ۸: گزینه ج) برای تعیین دست اول بودن منبع، ابتدا محل سکونت نوشته شده در نمایه کاربری رسانه اجتماعی او را بررسی می‌کنیم، سپس موقعیت مکانی در پیام‌های فرستاده شده با گوشی هوشمند منبع را کنترل می‌کنیم، در مرحله سوم محل سکونت ذکر شده در نمایه کاربری منبع را با موقعیت مکانی پیام فرستاده شده با گوشی همراه او مقایسه می‌کنیم و در مرحله چهارم، محل وقوع رویداد را با مکان ثبت شده برای سایر پیام‌های منبع مقایسه می‌کنیم.

ادامه پاسخ‌نامه درس ۲

- ۹: گزینه الف) یک منبع دسته سوم از یک منبع ثانویه قابلیت اعتماد کمتری دارد.

- ۱: گزینه الف) فرآیند تایید محتوا با پرسش‌های چه کسی، چه چیزی، چه مکانی، چه زمانی، چرا و چطور آغاز می‌شود.
- ۲: گزینه د) هنگام تجزیه و تحلیل زبان اطلاعات بایستی به استفاده از زبان منطقی، ادبیات رسمی و نحوه بکارگیری واژگان، اصطلاحات عامیانه و لهجه‌ها دقت کرد.
- ۳: گزینه ج) هنگام تجزیه و تحلیل بررسی عکس و ویدیو، پرسش در زمینه امکاناتی که تصویر با آن‌ها گرفته شده مهم نیست. در عوض، آنچه اهمیت دارد، پرسش در زمینه مکانی که عکس / ویدیو برداشته شده، چرایی رویداد و چگونگی شدت گرفتن آن است.
- ۴: گزینه الف) مراجعه به دیگر منابع اطلاعات یعنی مقایسه اطلاعاتی که توسط منبع به شما عرضه شده با همه اطلاعاتی که از گوشه و کنار و از طریق منابع دیگر به دست آورده‌اید.
- ۵: گزینه ب) اولین گام در مقایسه اطلاعات از طریق مراجعه به منابع دیگر این است که همه منابع احتمالی اطلاعات در رسانه‌های اجتماعی، وبسایت‌ها، وبلاگ‌ها، روزنامه‌های محلی و خارجی، تلویزیون، رادیو و غیره را جمع‌آوری کنیم.
- ۶: گزینه ب) شبکه افراد معتمد شما فقط شامل کسانی می‌شود که شخصاً می‌شناسید و به آن‌ها اعتماد دارید.
- ۷: گزینه ب) اگر جمع‌سپاری اطلاعات را به‌صورت آنلاین انجام می‌دهید، باید از ابزار و روش‌های گوناگونی برای بررسی درستی اطلاعات استفاده کنید، نه فقط یک روش.
- ۸: گزینه ج) بررسی و تحقیق در مورد منابع می‌تواند پیامدهای امنیتی برای شما و منبع شما به‌همراه داشته باشد.

پاسخنامه درس ۴

- ۱: گزینه ب) هنگام بررسی زمینه کار بایستی به تصویر بزرگ‌تر نگاه کنید.
- ۲: گزینه د) برای دستیابی به تجزیه و تحلیل کاملی از اطلاعات بایستی منبع، محتوا و زمینه را بررسی کنید.
- ۳: گزینه الف) در نظر گرفتن زمان و مکان، هنگام بررسی احتمال وقوع یک رویداد حائز اهمیت است.
- ۴: گزینه الف) تصویر و اطلاعات ارائه شده از یک رویداد ممکن است بازتاب همه ماجرا نباشد. از این رو اهمیت دارد که کمی از رویداد فاصله بگیریم و به تجزیه و تحلیل کلیت تصویر بپردازیم.
- ۵: گزینه د) مقایسه اطلاعات در زمینه‌های سیاسی داخلی و بین‌المللی از این رو اهمیت دارد که درک بهتری از اطلاعات در چارچوبی مشخص عرضه می‌کند، امکان پر کردن فضاهای خالی در اطلاعات را فراهم می‌کند و به توسعه زمینه کامل‌تری از تصویر کمک می‌کند.
- ۶: گزینه ب) هنگام بررسی شرایط داخلی یک کشور، شناسایی جنسیت منبع اهمیتی ندارد.
- ۷: گزینه ب) رویدادهای داخلی اغلب از عوامل بین‌المللی تأثیر می‌پذیرند.
- ۸: گزینه د) هنگام بررسی شرایط و فضای بین‌المللی مهم است که از خودمان بپرسیم آیا ممکن است مشکل سیاسی در یک کشور، بر کشور دیگری تأثیر بگذارد؟ آیا ممکن است رویدادی که در یک کشور در حال وقوع است به کشور همسایه سرایت کند؟ فضای سیاسی منطقه در مجموع چگونه است؟

ادامه پاسخنامه درس ۴

۹: گزینه ج) مجموعه‌ای از معیارها برای تعیین سطح درستی اطلاعات و قراردادی برای بررسی آن به ما اجازه می‌دهد تا به‌طور موثری به انجام فرآیند ارزیابی صحت و اعتبار اطلاعات بپردازیم و نیز امکان انتشار اطلاعات در زمان مناسب و به موقع را فراهم می‌کند.

۱۰: گزینه ب) بررسی همه اطلاعات غیرممکن خواهد بود. در عوض، مهم‌ترین اطلاعاتی که می‌خواهید ارزیابی کنید را انتخاب کنید.

۱۱: گزینه د) انتشار عمومی اطلاعات به این دلایل ضروری است: برای آگاهی مردم از میزان اعتبار اطلاعات، برای این‌که دریافت‌کنندگان اطلاعات بدانند که می‌توانند به اطلاعات عرضه شده اطمینان کنند، به این دلیل که مخاطبان بتوانند سطح توقع خود از اعتبار اطلاعات را تعیین کنند.